

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ДИЗАЙНУ
Факультет дизайну
Кафедра мистецтва та дизайну костюма

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

Проектування колекції жіночого одягу з використанням
методу модульного проектування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн одягу

Виконала: студентка групи БДо1-22

Мусієнко О. А.

Науковий керівник к.т.н., доц. Яценко М.В.

Рецензент д. мист., проф. Чупріна Н.В.

Київ 2026

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну

Кафедра мистецтва та дизайну костюма

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн одягу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри МДК

д. мист., проф. Наталія ЧУПРИНА
“___” _____ 2026 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Мусієнко Олександрі Андріївні

1. Тема кваліфікаційної роботи Проєктування колекції жіночого одягу з використанням методу модульного проєктування

Науковий керівник роботи Яценко Марина Володимирівна к.т.н., доц., затверджені наказом КНУТД від «17» березня 2026 року №62-уч

2. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: наукові публікації та джерела за темою та дослідження дизайн-проєктування одягу на основі модульного проєктування.

3. Зміст кваліфікаційної роботи: Вступ, Розділ 1. Теоретичні основи модульного проєктування одягу, Розділ 2. Формування концепції колекції, Розділ 3. Розробка колекції модульного одягу, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки.

4. Дата видачі завдання листопад 2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	березень 2026	
2	Розділ 1. Аналітичний	березень 2026	
3	Розділ 2. Проектно-композиційний	квітень 2026	
4	Розділ 3. Конструкторський	травень 2026	
5	Загальні висновки	травень 2026	
6	Оформлення кваліфікаційної роботи (чистовий варіант)	червень 2026	
7	Подача кваліфікаційної роботи науковому керівнику для відгуку(за 14 днів до захисту)	червень 2026	
8	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування (за 12 днів до захисту)	червень 2026	
9	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність ознак плагіату та текстових співпадінь (за 10 днів до захисту)	червень 2026	
10	Подання кваліфікаційної роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	червень 2026	

З завданням ознайомлений:

Студент _____

Олександра МУСІЄНКО

Науковий керівник _____

Марина ЯЦЕНКО

АНОТАЦІЯ

Мусієнко О. А. Проєктування колекції жіночого одягу з використанням методу модульного проєктування.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 022 Дизайн - Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2026 рік.

У кваліфікаційній роботі розроблено колекцію жіночого одягу з використанням методу модульного проєктування та принципів сталого дизайну. Досліджено екологічні проблеми сучасної індустрії моди, проаналізовано принципи сталого дизайну та можливості застосування модульного підходу в проєктуванні одягу. Проведено аналіз сучасних аналогів модульного та трансформованого одягу.

Сформовано концепцію авторської колекції, обрано та проаналізовано творче джерело, розроблено форескізи та ескізний проєкт колекції. Виконано художньо-композиційне та конструктивне обґрунтування моделей, розроблено систему модульних елементів і варіанти трансформації виробів. Створено технічні малюнки, схеми трансформації, макети та лекала окремих модулів. Під час проєктування використано принципи повторного використання текстильних матеріалів та подовження життєвого циклу одягу.

Ключові слова: *дизайн одягу, модульне проєктування, модульний одяг, сталий дизайн, трансформація одягу, авторська колекція, життєвий цикл виробу, повторне використання матеріалів.*

SUMMARY

Musiienko O. A. Designing a Women's Clothing Collection Using the Modular Design Method.

Bachelor's qualification thesis for the degree of Bachelor in Specialty 022 Design - Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2026.

The qualification thesis presents the development of a women's clothing collection based on the principles of modular design and sustainable fashion. The study examines the environmental challenges of the modern fashion industry, analyzes the principles of sustainable design, and explores the potential of the modular approach in clothing design. Contemporary examples of modular and transformable garments were analyzed.

An original collection concept was developed, and a creative source of inspiration was selected and analyzed. Fashion sketches and a conceptual collection project were created. Artistic, compositional, and constructive solutions for the collection were developed, along with a system of modular elements and garment transformation options. Technical drawings, transformation schemes, prototypes, and patterns for individual modules were produced. The project incorporates principles of textile reuse and aims to extend the life cycle of clothing through modular design.

Key words: *fashion design, modular design, modular clothing, sustainable design, garment transformation, fashion collection, product life cycle, textile reuse.*

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МОДУЛЬНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ОДЯГУ.....	11
1.1 Екологічні проблеми сучасної індустрії моди	11
1.2 Принципи сталого дизайну одягу.....	16
1.3 Модульне проєктування як метод вирішення екологічних проблем ..	22
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2 ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ КОЛЕКЦІЇ.....	29
2.1 Аналіз сучасних аналогів та напрямів модульного одягу	29
2.2 Формування концепції авторської колекції	34
2.3 Художньо-композиційне та конструктивне обґрунтування колекції..	40
Висновки до розділу 2	43
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА КОЛЕКЦІЇ МОДУЛЬНОГО ОДЯГУ	44
3.1 Розробка моделей колекції.....	44
3.2 Конструктивно-технологічна характеристика моделей.....	45
3.3 Матеріали та технологічні рішення	48
3.4 Варіативність колекції.....	50
Висновок до розділу 3	51
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	60

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасна індустрія моди характеризується високими темпами оновлення асортименту та постійною зміною трендів. Поширення концепції fast fashion сприяло формуванню моделі споживання, за якої одяг часто втрачає свою цінність не через фізичне зношення, а через втрату актуальності. У результаті споживачі дедалі частіше купують нові речі, тоді як значна частина вже придбаного одягу використовується недостатньо або взагалі не використовується.

Така тенденція призводить до низки екологічних проблем. Зростання обсягів виробництва потребує значних витрат природних ресурсів, зокрема води, енергії та сировини. Одночасно зростає кількість текстильних відходів, значна частина яких потрапляє на сміттєзвалища або знищується. На основі аналізу сучасних досліджень можна зробити висновок, що проблема перевиробництва та надмірного споживання одягу є одним із вагомих чинників негативного впливу індустрії моди на навколишнє середовище.

Для зменшення цього впливу активно розвиваються різні напрями сталого дизайну. Дослідники та практики пропонують використовувати екологічні матеріали, технології переробки текстильних відходів, апсайклінг, ресайклінг і принципи циркулярної економіки. Ці підходи сприяють більш раціональному використанню ресурсів і дозволяють продовжити життєвий цикл виробів.

Водночас аналіз літературних джерел показує, що більшість наявних рішень зосереджена переважно на матеріалах і способах виробництва. Менше уваги приділяється зміні самої моделі споживання одягу та потребі людини в постійному придбанні нових речей. Навіть екологічно виготовлений або перероблений одяг не завжди вирішує проблему швидкої втрати інтересу до виробу та бажання оновлювати гардероб.

У цьому контексті перспективним напрямом можна розглядати модульне проєктування одягу. Можливість трансформації виробу та зміни його зовнішнього вигляду за рахунок окремих модулів дозволяє розширити функціональні та естетичні можливості одягу без необхідності постійного придбання нових речей.

На мою думку, такий підхід може сприяти формуванню більш усвідомленого ставлення до споживання та водночас задовольняти потребу користувачів у різноманітності образів. Саме цим обумовлюється актуальність дослідження модульного проєктування одягу як одного з можливих напрямів реалізації принципів сталого дизайну.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у розробці колекції жіночого одягу з використанням методу модульного проєктування та обґрунтуванні його доцільності як одного зі способів створення більш варіативних, адаптивних і довговічних виробів відповідно до принципів сталого дизайну.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі завдання:

- проаналізувати екологічні проблеми сучасної індустрії моди та визначити їхній зв'язок із надмірним споживанням і скороченням терміну використання одягу;
- дослідити основні принципи сталого дизайну та розглянути підходи, спрямовані на подовження життєвого циклу виробів;
- визначити особливості модульного проєктування одягу та проаналізувати його можливості в контексті реалізації принципів сталого дизайну;
- провести аналіз сучасних аналогів модульного та трансформованого одягу, виявити їхні переваги, недоліки та перспективні проєктні рішення;
- сформулювати концепцію авторської колекції, визначити її художньо-образне спрямування, джерело натхнення та принципи побудови модульної системи;
- розробити художньо-композиційне та конструктивне вирішення колекції жіночого одягу з використанням модульних елементів; виконати ескізне та конструктивно-технологічне опрацювання моделей колекції.

Об'єктом дослідження є процес дизайн-проєктування сучасного жіночого одягу відповідно до принципів сталого дизайну.

Предметом дослідження є модульне проєктування жіночого одягу як засіб підвищення варіативності, адаптивності та тривалості використання виробів.

Для досягнення поставленої мети використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Метод аналізу наукових джерел застосовано для

вивчення екологічних проблем індустрії моди, принципів сталого дизайну та особливостей модульного проектування одягу. Метод порівняльного аналізу використано для дослідження існуючих дизайнерських рішень і практик застосування модульності в сучасному одязі. Метод аналогів було використано для аналізу колекцій сучасних брендів і дизайнерів, які працюють із трансформованим та модульним одягом, що дозволило визначити найбільш доцільні підходи до проектування виробів. Метод систематизації та узагальнення застосовано для опрацювання отриманої інформації та формування власної концепції колекції. У процесі розробки моделей використано художньо-проектний метод, який дав змогу створити цілісну концепцію колекції та визначити принципи взаємодії окремих модулів між собою. Макетний метод застосовано для перевірки конструктивних і композиційних рішень та оцінки можливостей трансформації виробів.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові праці українських та зарубіжних дослідників, присвячені проблемам сталого розвитку індустрії моди, принципам Sustainable Fashion, Circular Fashion та Eco Design, питанням модульного і трансформованого одягу, а також матеріали сучасних дизайнерських проєктів і брендів, що використовують модульний підхід у проектуванні виробів. Додатковою базою стали результати власних спостережень, пошукових ескізів і проєктних розробок, виконаних у процесі створення авторської колекції.

Елементи наукової новизни полягають у розробці концепції колекції модульного одягу, що поєднує принципи сталого дизайну та можливості трансформації виробів. Запропоновано систему взаємозамінних модулів, яка дозволяє створювати різні варіанти комплектування одягу на основі обмеженої кількості елементів. Це сприяє підвищенню варіативності гардероба, подовженню терміну використання виробів та більш раціональному споживанню ресурсів. Результати дослідження можуть бути використані під час подальшого проектування сучасного модульного одягу.

Практичне значення роботи полягає у створенні колекції сучасного жіночого одягу, розроблені моделі якої можуть бути використані як основа для подальшого проектування та виготовлення виробів. Запропоновані принципи

трансформації дозволяють отримувати різні варіанти образів на основі обмеженої кількості елементів, що може бути використано під час розробки сучасних колекцій одягу.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були представлені у вигляді тез доповіді у збірнику матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», яка відбулася 9 квітня 2026 року у КНУТД (додаток А).

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел (49 найменувань) та додатків. Повний обсяг кваліфікаційної роботи складає 69 сторінок; обсяг основної частини роботи - 44 сторінки; додатки складають 9 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МОДУЛЬНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ОДЯГУ

1.1 Екологічні проблеми сучасної індустрії моди

Індустрія моди сьогодні є однією з наймасштабніших галузей світової економіки. Вона охоплює проєктування, виробництво, розповсюдження та споживання одягу й текстильних виробів. Проте сучасні масштаби цієї галузі сформувалися поступово. Якщо наприкінці XIX століття виробництво одягу переважно мало локальний характер, а речі створювалися для тривалого використання, то розвиток промисловості, глобалізація та вдосконалення технологій сприяли переходу до масового виробництва [8].

Упродовж останніх десятиліть обсяги виготовлення текстильної продукції стрімко зросли. За даними досліджень, світове виробництво текстилю майже подвоїлося в період з 2000 до 2015 року [3]. Сьогодні щороку у світі виробляється понад 100 млрд одиниць одягу [5]. Таке зростання стало результатом не лише збільшення населення чи розвитку міжнародної торгівлі. Значну роль відіграла зміна самої моделі функціонування індустрії моди, яка дедалі більше орієнтується на швидке оновлення асортименту та стимулювання постійного споживання.

Одним із ключових чинників цих змін стало поширення концепції Fast Fashion. У науковій літературі цей термін використовують для позначення бізнес-моделі, що базується на швидкому перенесенні актуальних тенденцій від подіумів до масового ринку [9]. Її функціонування забезпечується завдяки оптимізації виробничих процесів, глобальним ланцюгам постачання та використанню недорогих матеріалів і трудових ресурсів [4, 9]. Дослідники загалом сходяться на думці, що Fast Fashion стала одним із визначальних факторів трансформації сучасної індустрії моди. Водночас окремі автори акцентують увагу насамперед на виробничих аспектах цієї моделі, тоді як інші розглядають її передусім як механізм формування нових моделей споживчої поведінки. Таке трактування дозволяє розглядати Fast Fashion не лише як систему виробництва одягу, а й як комплексне явище, що одночасно впливає на виробників і споживачів.

На відміну від традиційного підходу, який передбачав випуск кількох сезонних колекцій на рік, Fast Fashion орієнтується на безперервне оновлення асортименту. Нові колекції можуть з'являтися кожні кілька тижнів, а окремі компанії умовно працюють із десятками мікросезонів протягом року [9]. Такий підхід дозволяє оперативно реагувати на зміни попиту, але водночас стимулює збільшення обсягів виробництва.

Поширення Fast Fashion змінило й ставлення споживачів до одягу. Доступна ціна та постійна поява нових моделей зробили модні тенденції доступними для широкого кола покупців. Водночас одяг дедалі частіше почали сприймати як продукт короткотривалого використання. Соціальні мережі, реклама та маркетингові інструменти підтримують бажання регулярно оновлювати гардероб незалежно від реальної потреби [3, 7]. На відміну від ранніх досліджень модної індустрії, які пов'язували зростання споживання переважно з економічними чинниками, сучасні автори дедалі частіше звертають увагу на вплив цифрового середовища та соціальних мереж. Порівняння джерел дозволяє припустити, що сьогодні рішення про придбання одягу все частіше формуються під впливом комунікаційних механізмів, а не лише практичної потреби у виробі.

Наслідком цього стало скорочення життєвого циклу виробів. За останні п'ятнадцять років середня кількість використання одного предмета одягу до моменту його утилізації зменшилася на 36 % [3]. Дослідники також зазначають, що понад половина продукції Fast Fashion викидається протягом першого року після придбання [5]. Це свідчить про те, що моральне старіння речей часто відбувається швидше, ніж їх фізичне зношення.

У результаті виникає проблема перевиробництва, яку сьогодні називають однією з ключових екологічних проблем індустрії моди. Її суть полягає в тому, що обсяги виробництва дедалі більше перевищують реальні потреби споживачів. Дослідники характеризують сучасну модну індустрію як систему, для якої одночасно характерні надвиробництво та надмірне споживання [1].

Статистичні дані підтверджують цю тенденцію. За інформацією Європейського парламенту, світове виробництво текстилю збільшилося з 58 млн

тонн у 2000 році до 109 млн тонн у 2015 році, а до 2030 року може досягти 145 млн тонн [3]. Слід зазначити, що значна частина виготовленої продукції не використовується повною мірою або взагалі не знаходить свого споживача.

Перевиробництво нерозривно пов'язане зі збільшенням кількості текстильних відходів. За оцінками дослідників, щороку у світі утворюється близько 92 млн тонн текстильних відходів [5]. Якщо нинішні тенденції збережуться, до середини століття цей показник може зрости до 150 млн тонн на рік [5].

Показовою є ситуація в країнах Європейського Союзу, де середній споживач щороку купує приблизно 26 кг текстильних виробів і викидає близько 11 кг [3]. При цьому значна частина речей залишається придатною для подальшого використання. Часто причиною відмови від одягу стає не його фізичне зношення, а зміна модних тенденцій або втрата емоційної цінності для власника.

Проблему посилює низький рівень повторного використання та переробки текстилю. Лише 15-20 % текстильних відходів збираються для повторного використання або переробки, тоді як понад 80 % потрапляють на сміттєзвалища чи спалюються [5]. Ще меншою є частка текстилю, який після переробки повертається у виробництво нових текстильних виробів. За наявними даними, вона становить менше ніж 1 % [1, 3].

Складність розв'язання цієї проблеми пояснюється кількома причинами. Сучасний одяг часто виготовляється зі суміші різних матеріалів, що ускладнює їх подальше сортування та переробку. Крім того, наявні технології ще не забезпечують повноцінного повернення більшості текстильних матеріалів у виробничий цикл. Окремі дослідники акцентують увагу на технологічних обмеженнях переробки текстилю, тоді як інші вважають першочерговою проблемою надмірне споживання та короткий життєвий цикл виробів. Порівняння цих підходів показує, що навіть розвиток технологій переробки не здатний повністю вирішити проблему без одночасного перегляду підходів до проєктування та використання одягу.

Накопичення текстильних відходів є лише одним із проявів екологічного навантаження індустрії моди. Не менш вагомий вплив виникає на етапі

виробництва матеріалів та готової продукції. Для створення кожного виробу необхідні значні обсяги води, енергії та сировини.

Особливе місце серед екологічних проблем займає використання водних ресурсів. Вода необхідна для вирощування натуральної сировини, виробництва тканин, фарбування, оздоблення та інших технологічних процесів. За оцінками дослідників, щороку текстильна галузь використовує близько 93 млрд м³ води [5]. У Європейському Союзі текстильна продукція посідає третє місце серед категорій споживання за рівнем використання водних ресурсів [3].

Проблема полягає не лише у великому обсязі споживання води, а й у забрудненні водних екосистем. Під час виробництва текстилю використовуються барвники та різноманітні хімічні речовини, які можуть потрапляти до навколишнього середовища разом зі стічними водами [6]. Такі забруднення негативно впливають на якість водних ресурсів та функціонування природних екосистем.

Значні екологічні наслідки також пов'язані з високим рівнем енергоспоживання. Виробництво текстилю охоплює складний ланцюг процесів: отримання сировини, виготовлення матеріалів, пошиття виробів, транспортування та реалізацію продукції. Кожен із цих етапів потребує енергії, значна частина якої й досі виробляється з невідновлюваних джерел.

Використання значних обсягів енергії безпосередньо пов'язане з викидами парникових газів. За даними досліджень, виробництво одягу щороку супроводжується викидом приблизно 1,2 млрд тонн CO₂ [5]. Деякі автори зазначають, що індустрія моди відповідає приблизно за 10 % світових викидів парникових газів [2]. Це робить її однією з найбільш ресурсоємних галузей із точки зору впливу на кліматичні зміни.

Окремою проблемою є залежність текстильного виробництва від первинної сировини. Індустрія моди використовує значні обсяги як натуральних, так і синтетичних волокон, а постійне зростання виробництва потребує залучення дедалі більшої кількості ресурсів [1, 3]. При цьому короткий життєвий цикл багатьох

виробів означає, що значна частина цих ресурсів фактично витрачається нерационально.

Особливу увагу останніми роками привертає проблема мікропластику. Синтетичні матеріали становлять значну частину сучасного текстильного виробництва. Під час носіння та прання виробів із поліестру, акрилу та інших синтетичних волокон у навколишнє середовище потрапляють дрібні пластикові частинки. За оцінками дослідників, текстиль є джерелом близько 35 % усього мікропластику, що потрапляє до довкілля [3].

Щороку до океанів надходить близько 500 тис. тонн мікропластикових волокон, пов'язаних із виробництвом та використанням текстильної продукції [5]. На відміну від багатьох інших видів забруднень, мікропластик практично неможливо повністю вилучити з природного середовища після його потрапляння у воду. Через це він накопичується в екосистемах та може потрапляти до харчових ланцюгів.

Розглянуті факти свідчать, що екологічні проблеми індустрії моди формуються протягом усього життєвого циклу виробу. Вони охоплюють надмірне споживання ресурсів, перевиробництво, накопичення текстильних відходів, забруднення водних ресурсів, утворення парникових газів та поширення мікропластику. Водночас більшість цих проблем має спільну причину – орієнтацію сучасної індустрії на постійне збільшення обсягів виробництва та скорочення терміну використання продукції.

У зв'язку з цим дедалі більшого значення набувають підходи, спрямовані на подовження життєвого циклу одягу, зменшення потреби у виробництві нових виробів та більш раціональне використання ресурсів. У наукових дослідженнях все частіше наголошується на необхідності переходу від лінійної моделі «виробити - використати - викинути» до принципів сталого розвитку, які передбачають довговічність, ремонтпридатність, повторне використання та переробку продукції [4, 6, 7].

Для сфери дизайну одягу це означає необхідність переосмислення підходів до проєктування виробів ще на етапі їх створення. Зменшення негативного впливу

на довкілля дедалі частіше пов'язують не лише з удосконаленням технологій виробництва чи систем переробки, а й із конструктивними рішеннями, які дозволяють подовжити термін експлуатації виробу та підвищити його функціональність. Саме тому наступним етапом дослідження є розгляд принципів сталого дизайну одягу, які формують теоретичну основу для подальшого аналізу модульного проєктування як одного з перспективних напрямів підвищення екологічності та довговічності сучасного одягу.

1.2 Принципи сталого дизайну одягу

Зростання екологічних проблем, пов'язаних із виробництвом і споживанням одягу, сприяло формуванню нових підходів до проєктування виробів. Пошук шляхів зменшення негативного впливу модної індустрії на довкілля поступово привів до появи концепції Sustainable Fashion, яка сьогодні розглядається як один із ключових напрямів розвитку сучасного дизайну одягу.

Передумови виникнення цієї концепції пов'язані зі зміною ставлення суспільства до проблем використання природних ресурсів. Перші ідеї свідомого виробництва та споживання почали поширюватися ще у 1960-х роках. У 1970-х роках увага громадськості дедалі більше зосереджувалася на питаннях забруднення навколишнього середовища та впливу промисловості на здоров'я людини. Саме в цей період з'являються перші екологічно орієнтовані бренди та формується підґрунтя для розвитку екодизайну й сталого виробництва [24].

Подальший розвиток модної індустрії продемонстрував, що традиційна модель виробництва та споживання одягу супроводжується значними екологічними наслідками. Галузь споживає великі обсяги води, енергії та сировини, а також генерує значну кількість відходів. Виробництво текстильних матеріалів пов'язане з викидами парникових газів, хімічним забрудненням, утворенням мікропластику та виснаженням природних ресурсів. Дослідники зазначають, що текстильна промисловість впливає на зміну клімату, водні екосистеми та

біорізноманіття й створює значні обсяги відходів, які накопичуються протягом усього життєвого циклу виробу.

Ситуація ускладнилася зі стрімким поширенням Fast Fashion. Орієнтація на швидке оновлення асортименту та зниження собівартості продукції сприяла формуванню культури надмірного споживання. Одяг дедалі частіше сприймається як короткостроковий товар, який втрачає актуальність ще до фізичного зношення. Внаслідок цього значна частина текстильних виробів потрапляє на сміттєзвалища або утилізується після нетривалого використання.

У відповідь на ці виклики сформувалася концепція Sustainable Fashion. Вона передбачає створення одягу з урахуванням екологічних, соціальних та економічних аспектів на всіх етапах життєвого циклу виробу. Йдеться не лише про використання екологічно безпечних матеріалів, а й про переосмислення процесів проектування, виробництва, реалізації та подальшого використання продукції. Важливими складовими такого підходу є справедливі умови праці, відповідальне використання ресурсів, скорочення відходів і забезпечення можливості повторного використання або переробки виробів після завершення їх експлуатації.

Основною метою Sustainable Fashion є зменшення негативного впливу індустрії моди на довкілля протягом усього життєвого циклу виробу. Досягнення цієї мети потребує комплексного підходу, що поєднує екологічні, соціальні та економічні аспекти сталого розвитку. Сучасні дослідники виділяють три основні складові Sustainable Fashion: екологічну, соціальну та циркулярну. Екологічна складова спрямована на скорочення використання природних ресурсів і зменшення забруднення довкілля. Соціальна передбачає дотримання прав працівників та етичних стандартів виробництва. Циркулярна орієнтована на продовження використання матеріалів і виробів у господарському обігу якомога довше.

Одним із базових принципів сталого дизайну є раціональне використання ресурсів. У контексті проектування одягу це означає мінімізацію витрат сировини, енергії та води на всіх етапах створення виробу. Для цього використовуються матеріали з меншим екологічним навантаженням, впроваджуються ресурсозберігаючі технології та оптимізуються виробничі процеси. Практичне

значення цього принципу полягає в тому, що значна частина екологічного впливу виробу формується ще до моменту його потрапляння до споживача. Тому рішення, прийняті дизайнером на етапі проєктування, безпосередньо впливають на обсяги використання природних ресурсів і рівень навантаження на довкілля протягом усього життєвого циклу одягу.

Тісно пов'язаний із принципом раціонального використання ресурсів принцип зменшення відходів. У сучасному дизайні одягу дедалі ширше застосовуються підходи *Zero Waste*, спрямовані на скорочення або повне усунення текстильних відходів під час виробництва. Значення цього принципу виходить за межі економії матеріалів, адже кожен невикористаний відхід фактично означає скорочення потреби у додатковій сировині, енергії та подальшій утилізації. Саме тому проблема відходів сьогодні розглядається як одна з ключових у контексті екологізації модної індустрії. Варто зазначити, що проблема відходів розглядається значно ширше й охоплює весь життєвий цикл виробу. Важливого значення набувають можливості ремонту, повторного використання, перепродажу та переробки одягу після завершення його основного терміну служби.

Ще одним принципом *Sustainable Fashion* є відповідальне виробництво. Його зміст полягає не лише у використанні екологічних матеріалів і технологій, а й у забезпеченні належних умов праці, дотриманні прав працівників та прозорості виробничих процесів. У межах такого підходу якість виробу оцінюється не лише за його споживчими властивостями, а й за умовами, в яких він був створений.

Варто зазначити, що навіть найбільш екологічне виробництво не може забезпечити повну сталість галузі без змін у поведінці споживачів. Саме тому важливим принципом є відповідальне споживання. Воно передбачає усвідомлений підхід до вибору речей, орієнтацію на якість замість кількості та прагнення використовувати вироби тривалий час. Поширення концепцій капсульного гардероба та універсального одягу свідчить про поступовий перехід від накопичення великої кількості речей до більш раціонального формування гардероба.

Відповідальне споживання безпосередньо пов'язане зі зміною поведінки користувачів. Якщо раніше основним фактором вибору часто була низька ціна або відповідність короткостроковим модним тенденціям, то сьогодні дедалі більше уваги приділяється довговічності виробів, їхній універсальності та можливості багаторазового використання в різних ситуаціях. Такий підхід дозволяє зменшити частоту оновлення гардероба та скоротити обсяги надмірного споживання.

Особлива роль у реалізації принципів сталого дизайну належить дизайнеру. Саме на етапі проєктування закладаються характеристики виробу, які визначають його довговічність, ремонтпридатність, можливість повторного використання та подальшої переробки. Вибір матеріалів, конструктивних рішень і способів з'єднання деталей безпосередньо впливає на екологічні характеристики майбутнього виробу. Тому сучасний дизайнер дедалі частіше розглядається не лише як автор естетичного образу, а й як учасник формування більш відповідальних моделей виробництва та споживання. Якщо Sustainable Fashion охоплює широкий комплекс екологічних і соціальних питань, то Circular Fashion зосереджується насамперед на організації життєвого циклу виробу. На відміну від загального підходу до сталого розвитку, циркулярна модель пропонує конкретні механізми повернення матеріалів у повторний обіг. Саме тому багато сучасних дослідників розглядають Circular Fashion не як окрему концепцію, а як один із практичних інструментів реалізації принципів сталого дизайну.

Важливим напрямом реалізації принципів сталого дизайну стала концепція Circular Fashion. Її основна ідея полягає в тому, щоб якомога довше зберігати вироби й матеріали в обігу шляхом ремонту, повторного використання, перепродажу та переробки. На відміну від традиційної лінійної моделі «виробництво - споживання - утилізація», циркулярний підхід орієнтується на замкнений життєвий цикл виробу, де матеріали після завершення одного циклу використання можуть бути повернуті до виробничого процесу.

У межах Circular Fashion значна увага приділяється повторному використанню матеріалів. Для цього застосовуються практики апсайклінгу, ресайклінгу та перепрофілювання текстильних виробів. Апсайклінг передбачає

створення нових речей із наявних матеріалів або виробів без суттєвої втрати їхньої цінності. Ресайклінг, своєю чергою, пов'язаний із переробкою текстильних відходів на нову сировину для подальшого виробництва.

Попри розвиток технологій переробки, дослідники зазначають, що саме подовження життєвого циклу одягу залишається одним із найбільш ефективних способів зменшення екологічного навантаження. Чим довше виріб використовується за призначенням, тим меншою є потреба у виробництві нових речей і споживанні додаткових ресурсів. Тому останніми роками особливу увагу приділяють проєктуванню довговічних виробів.

Довговічність одягу залежить не лише від фізичної міцності матеріалів. Вона також пов'язана з функціональністю виробу, його зручністю, універсальністю та здатністю залишатися актуальним тривалий час. Саме тому дедалі більшого значення набуває поняття емоційної довговічності. Воно ґрунтується на формуванні емоційного зв'язку між користувачем і виробом, завдяки якому людина прагне довше зберігати та використовувати річ.

Паралельно з розвитком Circular Fashion формується концепція Eco Design. Її основна мета полягає у врахуванні екологічного впливу виробу ще на етапі його проєктування. На відміну від підходів, що концентруються на усуненні наслідків забруднення, екодизайн орієнтований на запобігання екологічним проблемам шляхом ухвалення відповідних проєктних рішень.

Eco Design передбачає врахування впливу виробу на довкілля протягом усього життєвого циклу від вибору сировини та виробництва до використання, ремонту, повторного застосування й утилізації. У межах цього підходу значна увага приділяється розробленню виробів, придатних до ремонту, модернізації та переробки, не як окремої концепції, а як одного з практичних інструментів реалізації принципів сталого дизайну. На відміну від Circular Fashion, яка зосереджується переважно на подовженні життєвого циклу виробів і матеріалів, Eco Design переносить основний акцент на етап проєктування. Порівняння цих підходів показує, що вони не суперечать один одному, а вирішують проблему з

різних сторін: один орієнтований на організацію циклу використання, інший на формування екологічних характеристик виробу ще до його виробництва.

Одним із ключових інструментів реалізації екодизайну є вибір матеріалів. Перевага надається натуральним, органічним або переробленим волокнам, а також матеріалам із низьким рівнем екологічного навантаження. У той же час важливими критеріями залишаються довговічність матеріалу, його ремонтпридатність та вірогідність подальшої переробки.

Попри активний розвиток Sustainable Fashion, Circular Fashion та Eco Design, наявні підходи не можуть повністю вирішити всі екологічні проблеми галузі. Частина рішень залишається складною для масштабного впровадження, а рівень переробки текстильних відходів усе ще порівняно низький. Крім того, навіть екологічно безпечні матеріали не гарантують зменшення впливу на довкілля, якщо вироби використовуються нетривалий час.

У зв'язку з цим сучасні дослідження дедалі частіше звертаються до пошуку проєктних рішень, здатних одночасно поєднати довговічність, функціональність, адаптивність та привабливість виробів. Одяг повинен не лише відповідати вимогам сталого розвитку, а й залишатися зручним, актуальним і цінним для користувача протягом тривалого часу.

Одним із перспективних напрямів у цьому контексті є модульне проєктування одягу. Завдяки можливості трансформації, заміни окремих елементів та адаптації виробу до різних потреб користувача модульний підхід сприяє подовженню терміну використання речей і більш раціональному використанню ресурсів. Саме тому доцільно детальніше розглянути особливості модульного проєктування як одного з напрямів реалізації принципів сталого дизайну в сучасному одязі.

1.3 Модульне проєктування як метод вирішення екологічних проблем

Після розгляду екологічних проблем індустрії моди та принципів сталого дизайну виникає потреба конкретизувати, які саме проєктні підходи можуть допомогти зменшити негативний вплив одягу на довкілля. Одним із таких підходів є модульне проєктування. У межах цієї роботи воно розглядається не лише як спосіб створення змінного зовнішнього вигляду виробу, а й як метод, що може впливати на тривалість використання речей, їхню функціональність, ремонтпридатність і здатність адаптуватися до потреб користувача.

Традиційна модель споживання одягу часто побудована на швидкій зміні речей. Виріб може втратити актуальність не через фізичне зношення, а через зміну сезону, модних тенденцій, стилю життя або особистих уподобань людини. У такій ситуації споживач частіше купує нову річ, хоча попередня ще могла б виконувати свою функцію. Модульне проєктування пропонує іншу логіку: змінювати не весь виріб, а його окремі частини, конфігурацію або спосіб носіння. Саме через це модульність дедалі частіше пов'язують із принципами Sustainable Fashion та Circular Fashion [38, 40, 42].

Для модульного проєктування характерний поділ виробу на самостійні складові, які можуть поєднуватися між собою за допомогою визначених елементів з'єднання. У дизайні одягу такими частинами можуть бути рукави, коміри, капюшони, нижні елементи виробу, декоративні вставки, утеплювальні шари, кишені або інші функціональні деталі [40]. На відміну від звичайної конструкції, де всі частини остаточно з'єднані між собою, модульний одяг передбачає можливість повторного складання, від'єднання, заміни або комбінування окремих елементів.

Модуль у такому випадку має не лише конструктивне, а й функціональне значення. Це не просто деталь виробу, а частина системи, що може змінювати властивості одягу. Наприклад, знімний капюшон впливає на захисну функцію куртки, знімні рукави можуть перетворювати її на жилет, а змінний комір або декоративна деталь оновлює зовнішній вигляд без купівлі нового виробу. У цьому

полягає важлива особливість модульного підходу: зміна однієї частини впливає на сприйняття та використання речі загалом.

Його функціонування забезпечують такі принципи: поділ виробу на окремі елементи, взаємозамінність деталей, продуманість з'єднань і можливість багаторазового використання модулів. Для одягу ці принципи мають практичне значення, оскільки модульність працює лише тоді, коли користувачу зручно взаємодіяти з виробом. Якщо знімні елементи важко прикріплювати, вони погано тримають форму або швидко зношуються, модульність перетворюється на декоративний прийом. Тому під час проєктування важливо враховувати не тільки зовнішній вигляд, а й міцність, логіку кріплення, ергономіку та зрозумілість користування.

У практиці дизайну одягу модульність часто перетинається з поняттям трансформації. Трансформований одяг може змінювати форму, довжину, силует або спосіб носіння завдяки зав'язуванню, драпіруванню, складанню, перекручуванню чи іншим прийомам. Модульний одяг частіше передбачає наявність окремих деталей, які фізично від'єднуються або приєднуються до основної конструкції [40, 42]. Проте ці поняття не завжди можна повністю розділити. Один виріб може бути і модульним, і трансформованим, якщо його окремі частини не лише знімаються, а й дозволяють створювати різні варіанти форми. У науковій літературі не існує повністю єдиного підходу до розмежування понять «модульний» і «трансформований» одяг. Частина авторів розглядає трансформацію як ширше поняття, що включає модульність як один із механізмів зміни виробу. Інші дослідники, навпаки, наголошують на конструктивній самостійності модульного підходу. Порівняння цих позицій дозволяє зробити висновок, що ключовою ознакою модульності залишається наявність окремих взаємозамінних елементів у виробі.

Ідея змінності в одязі не є новою. У дослідженнях модульної моди зазначається, що окремі прояви цього підходу можна простежити ще в історичному костюмі. Наприклад, жіночі корсети зі знімними рукавами або чоловічі сорочки зі знімними комірами та манжетами мали практичне значення: вони полегшували

догляд за одягом і дозволяли замінювати ті частини, які швидше забруднювалися чи зношувалися [40]. Тобто початково модульність була пов'язана не стільки з естетичним експериментом, скільки з раціональним використанням речей.

У сучасному дизайні ця ідея набуває ширшого значення. Модульний одяг використовується у спортивному, повсякденному, концептуальному та мінімалістичному напрямках моди. Це можуть бути куртки зі знімними рукавами, жилети з додатковими частинами, спідниці зі змінною довжиною, речі з пристібними кишнями або вироби, які можна носити в різних варіантах. У деяких прикладах модульність поєднується з кастомізацією, коли користувач сам обирає потрібні деталі, колір, довжину або спосіб їх комбінування [24]. Такий підхід змінює роль споживача: він не лише купує готову річ, а частково бере участь у формуванні її кінцевого вигляду.

Куртка зі знімними рукавами, спідниця зі змінною довжиною або верх із додатковими елементами здатні виконувати функції кількох різних виробів. Саме така варіативність є однією з переваг модульного одягу. Завдяки можливості змінювати конфігурацію речі користувач отримує більше способів її використання без необхідності купувати додаткові предмети гардероба. У цьому випадку екологічність пов'язана не лише з вибором матеріалів, а й зі способом експлуатації виробу.

Варіативність тісно пов'язана з продовженням активного життя виробу. Якщо одяг підходить для кількох ситуацій, сезонів або стилістичних образів, він має більше шансів залишатися в гардеробі довше. У джерелах щодо довговічності одягу підкреслюється, що продовження терміну використання речей є одним із важливих шляхів зменшення екологічного навантаження [13]. Модульність підтримує цю ідею завдяки можливості оновлення виробу без його повної заміни. Людина може змінити окрему частину, додати новий модуль або прибрати зайвий елемент, не відмовляючись від речі загалом.

Не менш важливою характеристикою є адаптивність. Вона проявляється в здатності виробу адаптуватися до різних умов використання. Знімні рукави, капюшони, додаткові шари, коміри або декоративні елементи можуть змінювати

сезонність, теплоізоляцію, функціональність і зовнішній вигляд речі [43]. Для сучасного гардероба це має практичне значення, оскільки одна людина часто потребує одягу для різних життєвих сценаріїв: навчання, роботи, відпочинку, подорожей, прогулянок або неформальних подій. Модульний підхід дає змогу не створювати окрему річ для кожної ситуації, а проєктувати систему, здатну змінюватися.

На відміну від традиційного масового одягу, який зазвичай пропонує вже сформований образ, модульні системи залишають користувачеві більше свободи вибору. Змінюючи окремі деталі та комбінуючи модулі, людина може адаптувати виріб до власних уподобань. Така персоналізація підвищує індивідуальну цінність речі та може сприяти її тривалішому використанню. У джерелах щодо кастомізації зазначається, що персоналізовані речі частіше сприймаються як значущі для користувача [39]. Для сталого дизайну це важливо, оскільки емоційно цінний одяг зазвичай довше зберігають, частіше ремонтують і рідше замінюють на випадкову нову покупку.

Можливість впливати на зовнішній вигляд виробу поступово формує більш особистий зв'язок між людиною та річчю. Саме з цим пов'язують поняття емоційної довговічності. Одяг, який можна адаптувати під власні потреби та використовувати в різних образах, рідше втрачає актуальність для власника. Вона перестає бути одноразовим модним об'єктом і стає частиною особистого досвіду користувача. У матеріалах Redress підкреслюється, що психологічна довговічність одягу формується через цінність, яку людина пов'язує з річчю [7]. Тому модульність може сприяти не лише фізичному, а й психологічному подовженню терміну експлуатації виробу.

Важливою перевагою модульного підходу є. Якщо виріб складається з окремих доступних частин, його легше ремонтувати або оновлювати. У разі пошкодження одного елемента не обов'язково утилізувати весь виріб. Можна замінити рукав, застібку, капюшон, кишеню або іншу частину, зберігши основну конструкцію [38, 42]. У джерелах про repairability наголошується, що вироби мають проєктуватися так, щоб окремі компоненти можна було зняти, відремонтувати або

замінити [36, 37]. Для одягу це означає необхідність продумувати місця з'єднання ще на етапі ескізу та розробки конструкції.

Цінність модульного проектування для сталого дизайну полягає в тому, що воно поєднує одразу кілька механізмів, здатних подовжити термін використання одягу. По-перше, модульний виріб може довше залишатися актуальним завдяки змінним деталям. По-друге, він може частково замінити кілька звичайних речей. По-третє, у разі пошкодження можна ремонтувати або замінювати окремий модуль, а не весь виріб. У джерелах зазначається, що заміна окремих частин потребує менше ресурсів, ніж виготовлення нового продукту [38]. Отже, модульність може сприяти скороченню споживання матеріалів, зменшенню текстильних відходів і більш раціональному використанню вже створених речей.

Разом із тим, модульне проектування не можна розглядати як автоматично екологічне рішення. Його сталість залежить від того, наскільки продумано розроблена конструкція. Якщо для створення модулів використовується надмірна кількість фурнітури, якщо деталі швидко виходять з ладу або якщо користувач не розуміє, як змінювати виріб, екологічний потенціал зменшується. Тому модульність має бути не формальною, а функціонально обґрунтованою. Кожен знімний елемент повинен мати зрозуміле призначення: змінювати сезонність, силует, зручність, спосіб носіння або можливість ремонту.

Серед основних обмежень модульного одягу можна назвати складність конструкції, вищу собівартість, потребу в якісній фурнітурі та ризик швидкого зношування місць кріплення [38, 40, 42]. Застібки-блискавки, кнопки, карабіни, зав'язки, люверси або інші елементи з'єднання мають витримувати багаторазове використання. Якщо вони ламаються раніше, ніж основний матеріал, виріб втрачає свою перевагу. Також важливо, щоб трансформація не була надто складною. Користувач навряд чи буде регулярно змінювати конфігурацію речі, якщо для цього потрібно багато часу або спеціальні навички.

Вища вартість модульного виробу також потребує пояснення. Такий одяг може потребувати більше конструктивних операцій, додаткових деталей і точнішого виготовлення [38, 42]. Проте початкова ціна не завжди відображає

реальну цінність речі. Якщо виріб використовується довше, замінює кілька предметів гардероба та може ремонтуватися частинами, його вартість розподіляється на триваліший період експлуатації. Для сталого дизайну важливо оцінювати не лише момент купівлі, а й увесь життєвий цикл виробу.

У контексті авторської колекції модульне проєктування відкриває можливість поєднати екологічну ідею з виразною художньою формою. Модулі можуть виконувати не тільки практичну, а й композиційну роль: змінювати силует, створювати багатошаровість, акцентувати окремі частини тіла, додавати ритм або контраст. Наприклад, знімні рукави, коміри, накладні елементи, додаткові пояси чи трансформовані частини можуть стати не просто функціональними деталями, а основою образу колекції. У такому випадку модульність працює одночасно як конструктивний і художній принцип.

Перспектива модульного підходу полягає в тому, що одяг можна розглядати не як завершений незмінний продукт, а як відкриту систему. Користувач може не купувати повністю нову річ, а додавати або замінювати окремі елементи: утеплювальний шар, капюшон, декоративну частину, змінний рукав чи інший модуль. Така модель наближає дизайн одягу до принципів циркулярності, де цінність виробу підтримується через ремонт, оновлення, повторне використання та адаптацію [38, 40].

Для цієї кваліфікаційної роботи модульне проєктування є доцільним напрямом, оскільки воно поєднує кілька важливих завдань сталого дизайну: подовження життєвого циклу виробу, зменшення потреби в надмірному споживанні, можливість ремонту, адаптацію до різних умов і персоналізацію. Разом з тим, цей підхід потребує уважного конструктивного опрацювання. Його переваги проявляються лише тоді, коли модулі справді зручні, міцні, зрозумілі й потрібні користувачу.

Модульне проєктування можна розглядати як перспективний напрям сучасного дизайну одягу, що відповідає пошуку більш раціональних моделей виробництва і споживання. Його значення полягає не тільки в естетичній змінності, а передусім у можливості продовжувати життя виробу, зменшувати кількість

зайвих покупок і формувати більш особистий зв'язок між людиною та одягом. Саме тому модульний підхід є логічною основою для подальшої розробки авторської колекції, орієнтованої на екологічність, адаптивність і функціональність виробів.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було проаналізовано екологічні проблеми сучасної індустрії моди та визначено основні причини їх виникнення. Встановлено, що поширення моделі Fast Fashion сприяє збільшенню обсягів виробництва, надмірному споживанню ресурсів і накопиченню текстильних відходів. Це свідчить про необхідність пошуку нових підходів до проєктування одягу, які дозволять зменшити негативний вплив галузі на довкілля.

У результаті аналізу принципів сталого дизайну визначено, що важливими напрямками розвитку сучасної модної індустрії є раціональне використання ресурсів, скорочення відходів, подовження життєвого циклу виробів та впровадження принципів циркулярної економіки. Дослідження показало, що значна роль у реалізації цих принципів належить саме дизайнеру, оскільки екологічні характеристики виробу закладаються ще на етапі його проєктування.

Розгляд модульного проєктування дозволив встановити, що цей підхід поєднує функціональність, адаптивність і можливість трансформації виробів. Завдяки змінним елементам модульний одяг може довше залишатися актуальним, легше ремонтуватися та адаптуватися до різних потреб користувача, що сприяє подовженню терміну його експлуатації.

Отже, модульне проєктування можна розглядати як перспективний інструмент реалізації принципів сталого дизайну в сучасному одязі. Отримані результати стали теоретичною основою для подальшого аналізу існуючих прикладів модульного одягу та розробки авторської колекції.

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ КОЛЕКЦІЇ

2.1 Аналіз сучасних аналогів та напрямів модульного одягу

Для визначення можливих напрямів розробки авторської колекції було розглянуто кілька сучасних прикладів модульного та трансформованого одягу. Аналіз зосереджений на конструктивних особливостях виробів, способах реалізації модульності, а також на перевагах і обмеженнях запропонованих рішень. Такий підхід дозволяє не лише оцінити наявний досвід, а й визначити елементи, які доцільно використати під час проєктування власної колекції. Для аналізу було обрано декілька сучасних брендів і дизайнерів, серед яких Sofia Ilmonen, Petit Plé, Flavia La Rocca, Marfa Stance, Wear Plasma та Sylvia Solove.

Для порівняння аналогів увага приділялася способам реалізації модульності, рівню трансформації виробів, можливості створення різних варіантів носіння та впливу цих рішень на функціональність одягу. Також оцінювалися практичність використання модулів та їхній потенціал для подовження життєвого циклу виробу.

Роботи **Sofia Ilmonen** побудовані на використанні окремих модульних елементів, які можуть поєднуватися між собою різними способами. Конструкція виробів часто базується на геометричних формах і принципі трансформації, завдяки чому користувач має можливість змінювати зовнішній вигляд одягу без втручання у його базову структуру. У деяких моделях окремі частини можуть переставлятися або комбінуватися між собою, формуючи нові силуетні рішення. Перевагою такого підходу є висока варіативність у використанні виробу. Один комплект модулів дозволяє створювати кілька різних образів, що розширює функціональні можливості гардероба та сприяє більш раціональному споживанню. При цьому велика кількість елементів ускладнює конструкцію виробу та потребує ретельного опрацювання способів з'єднання деталей. Для масового виробництва подібні рішення можуть виявитися складними через значну кількість

конструктивних вузлів. Приклади використання модульних елементів у колекціях Sofia Ilmonen наведено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Приклади модульного одягу бренду Sofia Ilmonen [44]

На відміну від більшості прикладів модульного одягу, бренд **Petit Pli** розглядає адаптивність через зміну розмірних характеристик виробу. Основою конструкції є система складок, які здатні розтягуватися та стискатися залежно від потреб користувача (рис. 2.2). Найчастіше такий підхід застосовується у дитячому одязі, де проблема швидкої зміни розміру є особливо актуальною. Подібне рішення дозволяє суттєво збільшити термін використання виробу та скоротити кількість речей, які необхідно регулярно замінювати. З точки зору сталого дизайну це безпосередньо впливає на зменшення споживання ресурсів і текстильних відходів. Разом із тим, можливості трансформації зовнішнього вигляду залишаються обмеженими, оскільки конструкція орієнтована насамперед на адаптацію до змін розміру, а не на зміну форми чи функції виробу.

Рис. 2.2. Приклади адаптивного одягу Petit Pli [45]

У колекціях **Flavia La Rocca** модульність реалізується через систему взаємопов'язаних виробів, які можуть комбінуватися між собою у великій кількості варіантів (рис. 2.3). Окремі елементи гардероба створюються таким чином, щоб доповнювати один одного та формувати цілісну систему одягу. У результаті невелика кількість речей забезпечує значно більше комбінацій, ніж традиційний гардероб.

Такий підхід дозволяє вирішувати проблему надмірного споживання без ускладнення конструкції окремого виробу. Користувач отримує можливість створювати різні образи, використовуючи вже наявні речі. Разом із перевагами виникає певна залежність усіх елементів від єдиної концепції колекції. Додавання нових виробів потребує збереження спільної стилістики, кольорової гами та конструктивної логіки. Якщо Flavia La Rocca формує варіативність за рахунок комбінування окремих виробів між собою, то Petit Plі досягає адаптивності через зміну конструктивних параметрів самого виробу. Обидва підходи спрямовані на продовження терміну використання одягу, проте реалізуються різними способами.

Рис. 2.3. Приклади модульного гардероба Flavia La Rocca [46]

Бренд **Marfa Stance** демонструє один із найбільш практичних варіантів модульного проєктування (рис. 2.4). Основу асортименту становить верхній одяг зі змінними комірами, капюшонами, підкладками та іншими функціональними елементами. Кожен модуль виконує конкретну роль і може бути замінений залежно від сезону або умов експлуатації.

Перевага такого рішення полягає у можливості адаптувати виріб до різних погодних умов без придбання нового одягу. Крім того, пошкоджений або морально застарілий елемент можна замінити окремо, що сприяє подовженню життєвого циклу виробу. Недоліком є збільшення вартості конструкції та необхідність зберігати додаткові модулі, які не використовуються постійно. Порівняно з підходом Sofia Ilmonen, де модульність використовується переважно для зміни зовнішнього вигляду виробу, у Marfa Stance основна увага приділяється функціональній адаптації одягу до різних умов використання. Це демонструє різні можливості застосування модульного проєктування залежно від поставлених дизайнерських завдань.

Рис. 2.4. Приклади модульного верхнього одягу Marfa Stance [47]

Концепція **Wear Plasma** поєднує модульність із технологічними інноваціями (рис. 2.5). Значна увага приділяється функціональності виробів, їх здатності адаптуватися до різних умов використання та змін потреб користувача. У таких рішеннях модульність розглядається не лише як спосіб трансформації зовнішнього вигляду, а і як інструмент розширення функціональних можливостей одягу. Подібний підхід відкриває широкі можливості для подальшого розвитку модульного дизайну, особливо у сфері спеціалізованого та функціонального одягу. Однак використання складних технологій часто супроводжується підвищенням собівартості виробу та ускладненням виробничих процесів.

Рис. 2.5. Приклади модульних виробів Wear Plasma [48]

У роботах **Sylvia Solove** модульність використовується переважно як засіб трансформації форми та візуального образу виробу (рис. 2.6). Окремі елементи можуть змінювати конфігурацію, створюючи різні варіанти силуету. При цьому функціональна складова поєднується з художньою виразністю, а сама трансформація стає частиною дизайнерської концепції. Подібні рішення демонструють можливість використання модульного підходу не лише для підвищення практичності одягу, а й для створення більш динамічного та індивідуалізованого образу. Разом з тим, велика кількість трансформацій може ускладнювати користування виробом та висувати додаткові вимоги до якості конструктивних вузлів.

Рис. 2.6. Приклади трансформованого одягу Sylvia Solove [49]

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що сучасне модульне проєктування розвивається у кількох напрямках: через зміну конструкції виробу, комбінування окремих елементів гардероба, адаптацію до різних умов використання та збільшення терміну експлуатації одягу. Найбільший інтерес для розробки авторської колекції становлять рішення, що поєднують варіативність образів із практичністю використання модулів. Саме тому під час проєктування власної колекції основну увагу було приділено можливості комбінування окремих елементів між собою, створенню різних комплектів одягу на основі обмеженої кількості виробів та підвищенню функціональності гардероба.

2.2 Формування концепції авторської колекції

Після аналізу екологічних проблем сучасної індустрії моди та принципів сталого дизайну постало питання, яким чином ці ідеї можуть бути реалізовані в авторському проєкті. Під час роботи над темою стало зрозуміло, що проблема надмірного споживання одягу пов'язана не лише з виробниками чи особливостями функціонування індустрії моди. Важливу роль відіграє також бажання самих споживачів регулярно оновлювати гардероб і створювати нові образи. З одного боку, людина прагне виглядати по-різному, створювати нові образи та виражати власну індивідуальність через одяг. З іншого боку, постійне оновлення гардероба часто призводить до надмірного споживання, накопичення великої кількості речей і збільшення текстильних відходів. Одяг давно перестав виконувати виключно практичну функцію. Для багатьох людей він є способом самовираження, демонстрації власного стилю та настрою. Саме тому прагнення до різноманітності образів є цілком природним. У той же час задоволення цієї потреби часто супроводжується придбанням нових речей, навіть якщо вже наявний одяг залишається придатним до використання. У результаті шафи поступово

наповнюються виробами, які використовуються дедалі рідше, а частина з них з часом узагалі перестає носитися.

Сучасна індустрія моди значною мірою підтримує саме такий спосіб споживання. Нові колекції з'являються дуже часто, а речі швидко втрачають актуальність в очах споживача. У результаті багато виробів перестають використовуватися не через фізичне зношення, а через бажання придбати щось нове. Аналіз проблеми дозволяє припустити, що одним із можливих шляхів її вирішення може бути створення одягу, здатного забезпечувати більше варіантів використання без необхідності постійних покупок.

У процесі дослідження виникла думка, що вирішення проблеми не обов'язково повинно полягати у відмові від бажання оновлювати власний образ. Більш доцільним видається пошук способу, який дозволить задовольнити цю потребу без постійного придбання нових виробів. Саме тому основою проєкту стала ідея модульного гардероба, здатного змінюватися разом із користувачем. Концепція колекції полягає у створенні системи взаємопов'язаних виробів та додаткових модулів, які можна комбінувати між собою, отримуючи різні варіанти образів. При цьому головний акцент зроблено не на складних трансформаціях конструкції, а на додаткових елементах, які можна використовувати разом із базовими речами. Такий підхід дозволяє поступово урізноманітнювати гардероб і використовувати модулі не лише в межах колекції, а й у поєднанні з уже наявним одягом.

Художнім образом стало спостереження за природою у місті. Натхненням стали рослини й коріння дерев, що проростають крізь асфальт, мох, що покриває старі будівлі, та ліани й плющ, які розростаються поверх покрівель. Такі явища свідчать про прагнення природи повернути собі простір навіть у середовищі, створеному людиною. У цьому процесі привертає увагу не лише протиставлення природи та людини, а й наполегливість природних процесів. Незважаючи на численні перешкоди, рослини продовжують рости, пристосовуватися до умов середовища та поступово змінювати його навколо себе. Саме ця здатність до адаптації стала однією з головних асоціацій під час створення колекції (рис. 2.7).

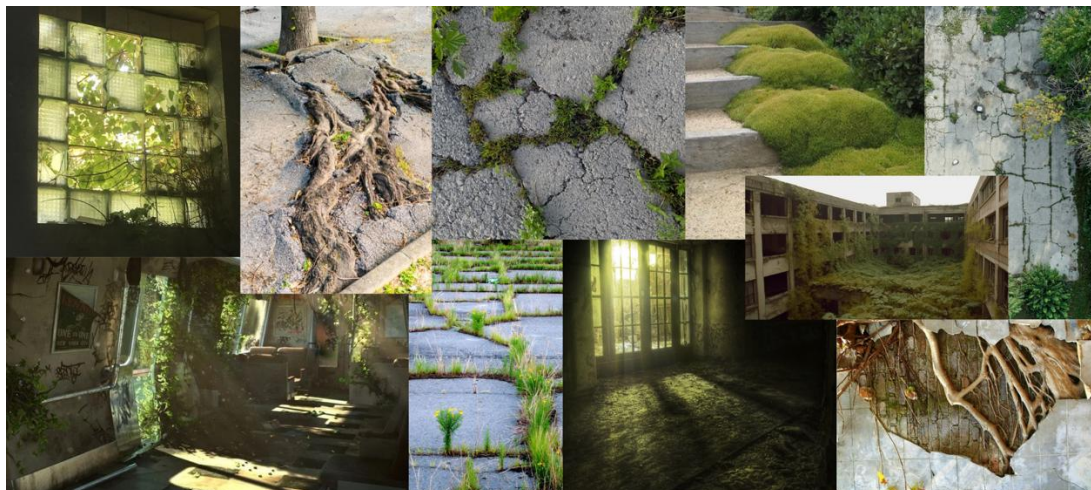

Рис 2.7. Мудборд натхнення. Джерело: сформовано автором.

Ця ідея перегукується і з концепцією модульного гардероба. Колекція не передбачає повної відмови від вже існуючих речей або кардинальної зміни способу споживання одягу. Натомість пропонується поступове впровадження модульних елементів у повсякденний гардероб, що дозволяє розширити можливості їх використання та надати звичним речам нового вигляду.

Для перевірки можливостей модульної системи було розроблено 35 варіантів образів. Під час проєктування сформовано п'ять функціональних блоків: повсякденний, спортивний, святковий, діловий та домашній. Повсякденний і спортивний блоки містять по 10 варіантів образів для літнього та осіннього сезонів, тоді як святковий, діловий і домашній блоки представлені п'ятьма варіантами кожен. Такий підхід дозволив продемонструвати можливості трансформації виробів та їх адаптації до різних життєвих ситуацій (додаток Е).

Найбільш цікавими виявилися моделі, які можна використовувати в повсякденному житті, комбінуючи їх між собою та з іншими речами гардероба.

У результаті було обрано напрямок, що поєднує риси streetwear і повсякденного одягу (рис. 2.8). Таке рішення дозволило зберегти функціональність виробів, залишити їх комфортними для щоденного використання та водночас створити виразні багат шарові образи. Важливим критерієм вибору стало і те, що

більшість модулів може використовуватися незалежно від конкретного комплекту та поєднуватися з іншими речами.

Рис. 2.8. Головні ескізи колекції

Однією з головних особливостей колекції стала її багатошаровість. Якщо в багатьох модульних виробках трансформація відбувається шляхом від'єднання або приєднання окремих частин конструкції, то в цьому проєкті значна увага приділяється додатковим модулям, які накладаються поверх основного виробу. Саме тому в колекції з'явилися плечові модулі, напівжилети, напівспідниці, декоративні накладні елементи та інші деталі, що дозволяють змінювати характер образу без повної заміни виробу.

Кольорове рішення колекції також сформувалося під впливом обраного джерела натхнення (рис. 2.9). Основу палітри складають відтінки зеленого, хакі, коричневого, сірого та бежевих кольорів. Темні відтінки асоціюються з грубістю міста, зелений і коричневий кольори нагадують про рослинність, дерева та природні процеси. Бежевий колір виконує роль нейтрального елемента, що врівноважує композицію. Особливе значення мають акцентні зелені відтінки, що символізують поступове повернення природи в середовище, сформоване людиною.

Рис.2.9. Основна палітра

Принципи сталого дизайну знайшли відображення і у виборі матеріалів. Під час розробки колекції було вирішено максимально використовувати наявні текстильні ресурси. Такий підхід пов'язаний із переконанням, що значна кількість речей та матеріалів уже перебуває в обігу, тому їх повторне використання може стати одним зі способів скорочення текстильних відходів. Для створення виробів планується використовувати перероблені сорочки, штани, сукні, текстильні вироби побутового призначення та окремі відрізи тканин. Перевага надається матеріалам, які поєднують комфортність, довговічність та можливість повторної обробки.

Споживачем колекції є дівчина віком 20-25 років, яка проживає у великому місті та веде активний спосіб життя. Саме в цей період багато молодих людей починають більш усвідомлено ставитися до власних рішень, формують особисті цінності та поступово знаходять власний стиль. Вони вже мають достатньо самостійності для того, щоб обирати речі відповідно до власних потреб, а не лише під впливом трендів.

Протягом дня така людина може поєднувати роботу, навчання, зустрічі, спорт, відпочинок та інші види діяльності. Через це виникає потреба в одязі, який здатний адаптуватися до різних ситуацій та не потребує створення окремого гардероба для кожного випадку.

Професійна діяльність представників цієї аудиторії часто пов'язана зі спілкуванням, творчістю або роботою в сучасному міському середовищі. Для них важливими є комфорт, функціональність та можливість самовираження. Одяг

розглядається не лише як практична необхідність, а і як один зі способів формування власного образу.

Окрему роль відіграє ставлення до споживання. Представники цільової аудиторії дедалі частіше звертають увагу на екологічні питання та намагаються більш свідомо ставитися до вибору речей. Однак вони не готові відмовлятися від бажання виглядати цікаво та сучасно. Саме тому виникає потреба в рішеннях, які дозволяють поєднати різноманітність образів із більш відповідальним підходом до формування гардероба.

Попри те, що гардероб такої людини зазвичай уже сформований, з часом виникає бажання змінювати образи та експериментувати із зовнішнім виглядом. Проте купувати велику кількість нових речей не завжди є доцільним. Причиною можуть бути як фінансові витрати, так і обмежений житловий простір або небажання накопичувати зайві речі.

Отже, можна припустити, що модульний підхід є одним із можливих способів задоволення цієї потреби. Завдяки використанню змінних елементів один виріб може мати декілька варіантів використання, що сприяє зміні та урізноманітнюванню гардеробу без значного збільшення кількості речей.

Під час формування колекції особлива увага приділялася створенню виробів повсякденного призначення. До складу колекції входять футболки, сорочки, кофти, куртки, штани та спідниці, які можуть використовуватися як самостійно, так і в поєднанні з додатковими модулями. Такий вибір дає змогу продемонструвати можливості модульного підходу на прикладі одягу, який люди використовують у повсякденному житті.

Для реалізації концепції передбачено використання різних типів модулів. До них належать знімні рукави, знімні штанини, додаткові декоративні елементи, поясні модулі, напівспідниці та інші деталі, які можуть змінювати зовнішній вигляд виробу. Частина елементів кріпиться безпосередньо до одягу, тоді як інші використовуються як окремі шари поверх базових речей.

Основним способом кріплення модулів обрано кнопки. Таке рішення швидко змінює форму виробу та не потребує складних рухів під час використання.

Додатково передбачається використання стяжок-стрічок, які дозволяють змінювати об'єм або форму окремих деталей.

Сформована концепція колекції поєднує принципи модульного проектування, повторного використання матеріалів та прагнення до створення більш варіативного гардероба. Основна увага приділяється не лише екологічним аспектам, а й реальним потребам користувача, який прагне різноманітності образів без постійного оновлення гардероба. Саме ці принципи стали основою для подальшого художньо-композиційного та конструктивного опрацювання колекції. Сформовані принципи, джерела натхнення, колірна гама та система модулів створюють основу для подальшої розробки художньо-композиційних і конструктивних рішень колекції.

2.3 Художньо-композиційне та конструктивне обґрунтування колекції

Під час розробки колекції виникло питання, як збільшити кількість можливих образів, не збільшуючи кількість самих речей. Саме пошук відповіді на це питання вплинув на всі подальші художні та конструктивні рішення.

У більшості випадків новий образ створюється шляхом придбання нового одягу. Проте така модель споживання поступово призводить до накопичення речей у гардеробі. Тому в межах розробки було обрано інший підхід. Базові вироби залишаються досить простими, а основні зміни відбуваються завдяки додатковим модулям. Це дозволяє змінювати зовнішній вигляд речей без потреби повністю оновлювати гардероб.

Силуети основних виробів не надто складні. Для більшості моделей використовується поєднання вільних і напівприлеглих форм. Такі силуети створюють достатньо простору для використання додаткових елементів і не обмежують можливості трансформації. Крім того, вони залишаються комфортними для повсякденного використання, що відповідає загальній спрямованості колекції.

Найбільше на зовнішній вигляд моделей вплинули не архітектурні форми, а природні структури. Під час роботи над ескізами увагу привернули коріння дерев, ліани та мох. Ці елементи цікаві не лише зовнішнім виглядом, а й способом свого поширення. Вони поступово охоплюють поверхню, нашаровуються один на одного та змінюють початкову форму об'єкта. Саме цей принцип став основою для роботи з модулями.

Тому значна частина додаткових елементів не вбудовується в конструкцію виробу, а накладається поверх неї. Додаткові модулі з суцільного шматка тканини, які фіксуються на талії та створюють ефект асиметричного нашарування, жилетні деталі та інші елементи можуть використовуватися окремо або поєднуватися між собою. У результаті один і той самий комплект одягу може виглядати по-різному залежно від того, які елементи використовуються в конкретному образі.

Під час роботи над силуетами було обрано поєднання напівприлеглих і оверсайз-форм. Таке рішення пов'язане як із загальною стилістикою колекції, так і з її функціональним призначенням. Більш вільні форми забезпечують комфорт під час носіння та дозволяють використовувати додаткові модулі без відчуття перевантаженості образу. При цьому напівприлеглі елементи допомагають зберегти виразність силуету та уникнути надмірного об'єму.

У більшості моделей використовується поєднання широкого низу з коротшим верхом або, навпаки, більш об'ємного верху зі стриманішим низом. Таке співвідношення пропорцій дає змогу створити візуальний контраст і підкреслити багат шаровість виробів. Крім того, зміна пропорцій за допомогою модулів дає змогу по-різному інтерпретувати один і той самий комплект одягу.

Центральне місце в колекції займає модульна система. На відміну від багатьох існуючих рішень, де модулі використовуються переважно для зміни функціонального призначення виробу, у цьому проєкті значна частина модулів виконує художньо-композиційну роль. Вони дозволяють змінювати характер образу, створювати додаткові шари та акценти, а також адаптувати вироби до різних ситуацій використання.

У колекції використовуються знімні рукави, знімні штанини, плечові модулі, напівжилети, модулі з суцільного полотна тканини, що закріплюються на талії, декоративні накладні елементи та конструктивні деталі, які дозволяють змінювати форму виробів. Частина модулів має функціональне призначення і допомагає адаптувати одяг до погодних умов або рівня комфорту користувача. Наприклад, довгі рукави можуть від'єднуватися, а штани трансформуватися у шорти. Водночас значна кількість модулів виконує декоративну функцію та спрямована на розширення стилізаційних варіантів.

З художньо-образної точки зору, колекція поєднує природну пластичність форм із функціональністю сучасного міського одягу. Образи не прагнуть до буквального відтворення природних об'єктів, а лише використовують окремі принципи їхньої будови та розвитку. Завдяки цьому колекція виглядає сучасною, але водночас зберігає зв'язок із природним середовищем завдяки формам, нашаруванням та характеру композиційних рішень.

Особливістю проєкту є те, що більшість модулів може використовуватися не лише в межах одного виробу. Деякі жилети, плечові елементи та інші деталі поєднуються з різними комплектами колекції. Завдяки цьому колекція працює не як набір окремих образів, а як цілісна система, елементи якої можуть комбінуватися між собою. Такий підхід значно розширює можливості використання одягу.

Аналіз розроблених моделей показав, що навіть без поєднання елементів різних комплектів кожен виріб може мати кілька варіантів носіння. Якщо ж розглядати колекцію як єдину систему, кількість можливих комбінацій суттєво зростає. Саме ця варіативність стала одним із головних критеріїв під час ухвалення проєктних рішень. У даному випадку модульність розглядається насамперед як інструмент оновлення гардероба та створення нових образів без необхідності придбавати нові речі.

Образи колекції не відтворюють природні форми буквально. Натомість у проєкті використано принципи їхнього розвитку та взаємодії. Як коріння або ліани поступово змінюють поверхню, на якій розташовуються, так і модулі змінюють

початковий вигляд виробів. Завдяки цьому образи виглядають рухливими та такими, що можуть змінюватися залежно від способу поєднання елементів.

Незважаючи на відмінності між окремими моделями, колекція сприймається як єдине ціле. Цьому сприяють спільна кольорова гама, повторювані модульні елементи, схожі композиційні прийоми та загальна ідея взаємодії природного й урбаністичного середовища. Водночас кожен образ має власний характер та демонструє різні можливості використання модульної системи, від більш стриманих рішень до найбільш виразних і складних композицій.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було проаналізовано сучасні приклади модульного одягу та досліджено різні підходи до реалізації принципів модульного проектування. Проведений аналіз показав, що модульність може використовуватися як для зміни зовнішнього вигляду виробу, так і для підвищення його функціональності, адаптивності та тривалості експлуатації. Це дозволило визначити основні принципи, які доцільно врахувати під час створення авторської колекції.

На основі отриманих результатів було сформовано концепцію колекції, що поєднує ідеї сталого дизайну, повторного використання матеріалів та модульного підходу до формування гардероба. Джерелом натхнення стали природні процеси взаємодії рослинного середовища з міським простором, що знайшли відображення в художньому образі, кольоровій гамі та композиційних рішеннях колекції.

У результаті було розроблено систему повсякденного одягу з додатковими модулями, які дозволяють змінювати образи без придбання великої кількості нових речей. Художньо-композиційне та конструктивне опрацювання колекції підтвердило доцільність використання модульного підходу для створення більш варіативного та функціонального гардероба. Таким чином, сформована концепція стала основою для подальшої практичної реалізації колекції та розробки комплексу проєктної документації.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА КОЛЕКЦІЇ МОДУЛЬНОГО ОДЯГУ

3.1 Розробка моделей колекції

Результатом проєктування стала колекція жіночого модульного одягу, до складу якої входять три пари штанів, дві спідниці, три модульні сорочки, одна кофта, два жилети, дві майки та додатковий декоративно-конструктивний модуль для оформлення лінії талії. Ескізи моделей представлені у додатку Б, технічні рисунки у додатку В, фотографії готових виробів у додатку Д.

Усі елементи колекції розроблені як єдина система, в якій окремі вироби можуть використовуватися як самостійно, так і в різних поєднаннях між собою. Основною особливістю колекції є застосування модульного принципу, що дозволяє змінювати зовнішній вигляд виробів і створювати нові образи без необхідності додавати до гардероба велику кількість нових речей.

Одним із універсальних елементів колекції є додатковий модуль для оформлення талії, який являє собою конструкцію із суцільного полотна тканини із зав'язками. Модуль фіксується на талії поверх штанів або спідниць та створює додатковий об'єм і багатошаровість в образі. Його використання дозволяє змінювати візуальне сприйняття комплекту та урізноманітнювати стилістичні рішення без зміни базового виробу.

До складу колекції також входять два жилети модульної конструкції. Вони не мають повного бокового з'єднання та фіксуються за допомогою зав'язок, що дає можливість регулювати ступінь прилягання до фігури. Завдяки цьому жилети можуть використовуватися як окремий верхній елемент, носитися поверх майок або сорочок, а також комбінуватися між собою для створення більш складних багатошарових образів.

Окремими модулями виступають дві сорочки, конструкція яких була переосмислена шляхом часткового вилучення деталей переду та спинки. У виробах збережено плечову частину та рукави, що дозволяє використовувати їх як

додатковий шар поверх інших елементів одягу. Таке рішення забезпечує можливість створення нових композиційних поєднань та візуально змінює характер образу.

Ще одним напрямом трансформації є конструкція кофти та штанів, у яких передбачено відстібні рукави та штанини. За необхідності вироби можуть адаптуватися до різних погодних умов або стилістичних уподобань. Знімні елементи можуть використовуватися в інших комплектах колекції або замінюватися деталями іншого кольору, що додатково розширює можливості для комбінування.

На основі розроблених виробів сформовано п'ять основних образів колекції. Перший образ складається із сорочки, майки та спідниці. Другий включає двошарове поєднання жилетів, штанів та модуль для оформлення талії. Третій образ побудований на поєднанні сорочки, майки та другої спідниці. Четвертий образ складається з кофти та штанів із трансформованими деталями. П'ятий образ представлений поєднанням сорочки та штанів. Основні комплекти колекції представлені у додатку Б.

Завдяки великій кількості можливих поєднань між окремими виробами та змінними модулями колекція дозволяє створювати понад 500 варіантів образів на основі однієї комплектної системи. При цьому конструкція колекції залишається відкритою для подальшого розширення за рахунок додавання нових модульних елементів, які можуть інтегруватися в уже розроблену базу без необхідності змінювати наявні вироби.

3.2 Конструктивно-технологічна характеристика моделей

Конструктивні та технологічні особливості розроблених моделей спрямовані на забезпечення можливості трансформації виробів, розширення варіантів їх використання та створення різноманітних образів на основі обмеженої кількості

елементів. Технічні рисунки моделей наведено в додатку В, а схеми трансформації виробів – у додатку Г.

До складу першої моделі входять сорочка-модуль, майка та трансформована спідниця. Конструкція сорочки побудована таким чином, що основний акцент зосереджений на рукавах та плечовій частині виробу. Пілочка і спинка майже повністю відсутні, завдяки чому модель виконує роль додаткового модульного елемента, який можна одягати поверх майок, футболки, кофти та інших виробів. Рукави мають значний об'єм у верхній частині та поступово звужуються донизу, утворюючи м'які складки та додаючи силуету виразності (додаток В).

Майка має коротку довжину та вільний силует. По бокових швах розташовані зав'язки, за допомогою яких можна регулювати об'єм виробу. Це дозволяє змінювати форму майки від вільної до більш приталеної залежно від бажаного образу та особливостей фігури.

Спідниця має довгий об'ємний силует. По нижньому краю виробу розташовано шнур, який дозволяє звужувати низ або піднімати його до рівня талії. У такому випадку довга спідниця трансформується у коротшу модель із більшою кількістю складок та додатковим об'ємом. Для розширення варіантів трансформації по периметру низу та в центральній частині виробу розміщено кнопки, які дають змогу формувати різні конфігурації складок і змінювати довжину виробу (додаток Г).

Друга модель складається з двох жилетів, широких штанів та додаткового поясного модуля. Конструкція жилетів передбачає відсутність бокових частин пілочки та спинки. Замість них використано систему зав'язок, за допомогою яких регулюється ступінь прилягання виробу до фігури. Завдяки цьому жилети можна носити як у більш вільному, так і в приталеному вигляді. Крім того, вони можуть використовуватися окремо або одночасно один поверх одного, створюючи нові силуетні рішення та кольорові поєднання (додаток В).

Штани характеризуються прямим вільним силуетом та подовженою довжиною. По бокових швах нижньої частини розташовані кнопки, які дозволяють звужувати низ штанів і частково змінювати їхню довжину. Завдяки цьому один

виріб може мати різний характер силуету від широкого прямого до більш зібраного та компактного.

Додатковий поясний модуль являє собою довгу смугу тканини із зав'язками. Його можна використовувати поверх штанів або спідниць для створення додаткового об'єму, асиметрії та акцентування силуету. Варіанти використання цього елемента наведено у схемах трансформації (додаток Г).

Третя модель складається із сорочки, майки-модуля та короткої трансформованої спідниці. Особливістю сорочки є відсутність центральної частини пілочки майже до рівня грудей. При цьому збережено комір, який може використовуватися як у класичному положенні, так і у піднятому вигляді з фіксацією навколо ший. Завдяки системі гудзиків комір можна закріплювати різними способами, змінюючи загальне сприйняття силуету. Спинка виконана дещо довшою за передню частину, що створює додаткову динаміку форми. Рукави прямі та подовжені (додаток В).

Майка є окремим модулем із системою шнурівки на спинці. Її можна носити як самостійний елемент або поверх інших виробів, змінюючи композицію образу та підсилюючи багат шаровість.

Коротка спідниця має конструкцію, яка дозволяє змінювати спосіб її закріплення за допомогою гудзиків. Виріб може використовуватися як самостійна спідниця, додатковий поясний елемент поверх іншого низу або навіть як декоративний модуль для верхньої частини образу. Варіанти її використання наведено у додатку Г.

До складу четвертої моделі входять худі зі знімними рукавами та трансформовані штани. Худі має приталений силует та компакту форму. Рукави кріпляться за допомогою кнопок, що дозволяє швидко змінювати конструкцію виробу залежно від погодних умов або стилістичного рішення. Рукави можна повністю відстібати, носити приспущеними або використовувати як окремий аксесуар у поєднанні з іншими виробами колекції (додаток В, додаток Г).

Штани мають прямий силует та систему кнопок, розташованих уздовж бокових швів. До них можуть кріпитися додаткові модулі у вигляді тканинних

вставок, які змінюють кольорове та композиційне рішення виробу. Також передбачено використання невеликих декоративних елементів різної форми, що фіксуються на кнопках. Нижню частину штанів можна звужувати шляхом застігання кнопок між собою, отримуючи іншу форму силуету.

П'ята модель складається із сорочки та трансформованих штанів. Сорочка має укорочену довжину до лінії низької талії. На бокових частинах пілочки та спинки розташовані зав'язки, які забезпечують кілька способів трансформації виробу. Зав'язки можна фіксувати спереду, створюючи додаткові складки та акцент на передній частині виробу, або на спинці, формуючи більш виражену лінію талії. Також можливе бокове зав'язування, що дозволяє частково змінювати ширину сорочки та характер силуету (додаток В, додаток Г).

Штани виконані у вільному силуеті зі базовою довжиною та низькою посадкою. Конструкція передбачає знімні штанини, які можуть відстібатися або замінюватися іншими елементами. За потреби штанини можуть використовуватися окремо як самостійні модулі, що значно розширює кількість можливих комбінацій усередині колекції.

Розроблені конструктивні рішення дозволяють використовувати модулі як у складі окремих комплектів, так і в поєднанні з іншими виробами колекції, що забезпечує значну кількість варіантів трансформації та формування нових образів.

3.3 Матеріали та технологічні рішення

Оскільки всі вироби колекції були створені шляхом трансформації та переробки вже існуючого одягу, точний склад окремих матеріалів визначити неможливо. Під час проєктування враховувалися насамперед візуальні та експлуатаційні властивості тканин, їхня здатність утримувати форму, створювати об'єм і забезпечувати можливість трансформації окремих елементів виробів.

Для першої моделі використано яскраво-зелену бавовняну тканину середньої щільності, з якої виконано модуль рубашки. Матеріал є достатньо цупким для

формування об'ємного силуету, але водночас залишається легким і комфортним у носінні. Завдяки цим властивостям тканина утворює виразні складки та підкреслює пластичність конструкції. Майка виконана з темно-коричневого вельвету, який має виразну текстуру та добре утримує форму виробу. Зав'язки виготовлені з тієї ж тканини, що і основна деталь майки. Спідниця виконана з того самого бавовняного матеріалу, що й рубашка, що забезпечує цілісність образу та гармонійне поєднання елементів.

У другій моделі жилети виготовлені з тонкої бавовняної тканини пісочного та хакі кольорів. Легка структура матеріалу дозволяє комфортно поєднувати вироби між собою та одночасно використовувати декілька шарів одягу. Усі зав'язки виконані з основної тканини виробів. Поясний модуль виготовлений із грубої вибіленої бязі натурального пісочного відтінку. Такий матеріал добре утримує форму та підкреслює конструктивність виробу. Для штанів використано саржу темно-хакі кольору, яка вирізняється міцністю та зносостійкістю.

Для третьої моделі обрано бавовняну тканину темно-зеленого кольору з більш щільною структурою. Вона забезпечує чіткість форми та створює виразний силует виробу. Майка виготовлена з того самого матеріалу, що використовувався для спідниці першої моделі, а спідниця виконана з тканини рубашки, що дозволило підтримати принцип взаємозамінності елементів колекції. Конструкція рубашки доповнена білими пластиковими гудзиками та зав'язками з основної тканини виробу.

Четверта модель складається з худі та штанів. Для виготовлення худі використано двонитку коричневого кольору з невеликим начосом на виворітному боці. Матеріал забезпечує комфорт під час носіння та створює м'який об'ємний силует. Штани виконані зі щільного вельвету темно-пісочного кольору, який добре тримає форму та підкреслює фактурність образу.

У п'ятій моделі використано тонку бавовняну тканину світлого відтінку. Матеріал характеризується легкістю та м'якістю, завдяки чому виріб виглядає більш повітряним і пластичним. Зав'язки виготовлені з тієї ж тканини, що й основні

деталі рубашки. Для штанів використано синтетичний матеріал, ймовірно на основі поліестеру, який забезпечує достатню зносостійкість та стабільність форми.

Для з'єднання модулів у колекції використано металеві кнопки, що дозволяють швидко змінювати конфігурацію виробів та забезпечують надійне кріплення окремих елементів. Додатково застосовано систему текстильних зав'язок, виготовлених з тих самих матеріалів, що й основні деталі виробів. Таке рішення дозволяє не лише закріплювати модулі між собою, а й регулювати посадку окремих елементів відповідно до потреб користувача.

На мою думку, поєднання різних за фактурою та щільністю матеріалів дозволило зробити колекцію візуально більш виразною та водночас зберегти можливість трансформації виробів. Використання металевих кнопок і текстильних зав'язок забезпечило простий спосіб змінювати конструкцію моделей без ускладнення процесу експлуатації.

3.4 Варіативність колекції

Однією з основних переваг розробленої колекції є можливість створення великої кількості образів на основі обмеженої кількості виробів. Під час проектування модулі розглядалися не як окремі речі, а як елементи єдиної системи, які можуть поєднуватися між собою у різних комбінаціях.

До складу колекції входять сорочки, майки, жилети, кофта, штани та спідниці, які можуть використовуватися як самостійно, так і в поєднанні між собою. Частина виробів передбачає багатошарове носіння, що дозволяє змінювати зовнішній вигляд образу без заміни всього комплекту. Наприклад, сорочки можуть використовуватися поверх майок, а жилети можуть доповнювати як легкі, так і більш об'ємні композиції.

Додаткові можливості трансформації забезпечує модуль, який використовується поверх штанів або спідниць. Його застосування дозволяє

змінювати силует виробу та створювати нові візуальні акценти без внесення конструктивних змін до основного одягу.

Під час аналізу можливих комбінацій було встановлено, що колекція дозволяє сформувати кілька сотень різних варіантів образів. Такий результат досягається завдяки поєднанню різних видів верху та низу, використанню багат шаровості, а також застосуванню додаткових модулів. При цьому навіть незначна зміна одного елемента помітно впливає на загальне сприйняття образу.

На мою думку, саме варіативність є однією з найважливіших переваг модульного підходу. Користувач отримує можливість адаптувати гардероб до різних ситуацій і потреб без необхідності придбавати велику кількість нових речей. Це відповідає концепції колекції та підтверджує доцільність використання модульного проєктування під час створення сучасного одягу.

Приклади комбінування модулів, варіанти трансформації виробів та сформовані образи наведено в додатку Г.

Висновок до розділу 3

У третьому розділі було розроблено колекцію модульного одягу, яка стала практичним втіленням результатів проведеного дослідження. У процесі роботи створено п'ять образів, об'єднаних спільною концепцією, кольоровою гамою та принципами модульного проєктування. Особливу увагу приділено взаємозамінності елементів, можливості трансформації виробів та створенню різних варіантів носіння на основі обмеженої кількості речей.

У результаті розробки ескізного проєкту було продемонстровано, що модульний підхід може поєднувати функціональність, естетичну виразність і можливість персоналізації одягу. Використання знімних деталей, додаткових модулів та регульованих елементів дозволяє адаптувати вироби до різних потреб користувача та створювати нові образи без повного оновлення гардероба.

Під час конструктивно-технологічного опрацювання колекції були визначені способи реалізації модульності за допомогою кнопок та стрічок. Також обґрунтовано вибір матеріалів, значна частина яких отримана шляхом повторного використання готових виробів, що відповідає принципам сталого дизайну. Отримані результати підтверджують доцільність використання модульного проєктування як одного з перспективних напрямів створення сучасного одягу, орієнтованого на довше використання речей та більш усвідомлене споживання.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У результаті виконання кваліфікаційної роботи було досягнуто поставленої мети, яка полягала у розробці колекції жіночого одягу з використанням методу модульного проектування та обґрунтуванні його доцільності як одного зі способів створення більш варіативних, адаптивних і довговічних виробів відповідно до принципів сталого дизайну.

Проаналізовано екологічні проблеми сучасної індустрії моди та встановлено їхній зв'язок із надмірним споживанням і скороченням терміну використання одягу. На основі опрацьованих джерел можна зробити висновок, що поширення fast fashion сприяє збільшенню обсягів виробництва, надмірному використанню ресурсів і зростанню кількості текстильних відходів.

Досліджено основні принципи сталого дизайну та підходи, спрямовані на подовження життєвого циклу виробів. Аналіз показав, що важливу роль у зменшенні негативного впливу індустрії моди відіграють принципи довговічності, адаптивності, ремонтопридатності, повторного використання та раціонального споживання ресурсів.

Визначено особливості модульного проектування одягу та проаналізовано його можливості в контексті реалізації принципів сталого дизайну. Встановлено, що використання змінних і взаємозамінних елементів дозволяє розширити функціональні та естетичні можливості виробів, збільшити кількість варіантів їх використання та подовжити період актуальності одягу.

Проведено аналіз сучасних аналогів модульного та трансформованого одягу. У результаті дослідження виявлено основні переваги таких виробів, серед яких варіативність, адаптивність і можливість персоналізації. Також визначено перспективні проєктні рішення, які були враховані під час розробки авторської колекції.

Сформовано концепцію авторської колекції, визначено її художньо-образне спрямування, джерело натхнення та принципи побудови модульної системи. Концепція колекції базується на поєднанні сучасної естетики жіночого одягу з

можливістю трансформації окремих елементів та створення різних образів на основі обмеженої кількості виробів.

Розроблено художньо-композиційне та конструктивне вирішення колекції жіночого одягу з використанням модульних елементів. У процесі проєктування було забезпечено взаємодію окремих модулів між собою, що дозволило створити цілісну систему виробів із можливістю різних способів їх комбінування.

Виконано ескізне та конструктивно-технологічне опрацювання моделей колекції. Розроблені моделі демонструють практичну можливість використання модульного підходу під час створення сучасного жіночого одягу та підтверджують перспективність його застосування для підвищення варіативності гардероба без необхідності постійного придбання нових речей.

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що модульне проєктування є перспективним напрямом сучасного дизайну одягу, який поєднує функціональні, естетичні та екологічні переваги. Розроблена колекція підтвердила можливість використання принципів модульності для створення адаптивних виробів, здатних забезпечити різноманітність образів і більш раціональний підхід до споживання одягу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Gornostaeva G. Design and sustainability in the fashion industry: The example of independent labels in London // Cleaner and Responsible Consumption. 2024. Vol. 15. Article 100221.
2. Schiaroli V., Fraccascia L., Dangelico R. M. How can consumers behave sustainably in the fashion industry? A systematic literature review of determinants, drivers, and barriers across the consumption phases // Journal of Cleaner Production. 2024. Vol. 483. Article 144232.
3. Fast fashion: EU laws for sustainable textile consumption // European Parliament. URL: <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20201208STO93327/fast-fashion-eu-laws-for-sustainable-textile-consumption> (дата звернення: 18.06.2026).
4. Horn S., Meriläinen T., Dahlbo H., Silvennoinen K. From Fast Fashion to Sustainable Consumption: Consumer Behaviour from Purchase to Post-Use // Journal of Sustainability. 2025. Vol. 1, № 2.
5. Shamsuzzaman M., Islam M., Mamun M. A. A., Rayyaan R., Sowrov K., Islam S., Sayem A. S. M. Fashion and textile waste management in the circular economy: A systematic review // Cleaner Waste Systems. 2025. Vol. 11. Article 100268.
6. Matasha F. Addressing fashion and textile waste through sustainable water and waste management // Panafrican Climate Justice Alliance. URL: <https://pacja.org/addressing-fashion-and-textile-waste-through-sustainable-water-and-waste-management/> (дата звернення: 18.06.2026).
7. Войченко Є., Лозовенко С. Циркулярна економіка як парадигма сталого розвитку індустрії моди // Scientific Exploration: Bridging Theory and Practice : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Berlin, Germany, 2025. С. 141–148.
8. Остапенко Н. В., Струмінська Т. В., Колосніченко М. В. Розвиток fashion-індустрії та сучасні завдання у підготовці фахівців галузі // Індустрія моди. Fashion Industry. 2023. № 3. С. 53–63.

9. Keenan M. What Fast Fashion Is and How It Impacts Retail // Shopify. URL: <https://www.shopify.com/blog/fast-fashion> (дата звернення: 18.06.2026).
10. Williams D. Fashion Design for Sustainability: A Framework for Participatory Practice. London : Centre for Sustainable Fashion, University of the Arts London, 2011.
11. Circular Fashion // bluesign®. URL: <https://www.bluesign.com/circular-fashion> (дата звернення: 18.06.2026).
12. Circular Fashion Explained // Reconomy. URL: <https://www.reconomy.com/2026/03/12/circular-fashion-explained/> (дата звернення: 18.06.2026).
13. Circular Fashion Trends Encouraging Textile Recycling and Upcycling // Global Textile Times. URL: <https://www.globaltextiletimes.com/sustainability/circular-fashion-trends-encouraging-textile-recycling-and-upcycling/> (дата звернення: 18.06.2026).
14. Sustainable Fashion: Exploring Eco-Friendly Practices in the Industry // Lindenwood University. URL: <https://www.lindenwood.edu/blog/sustainable-fashion-exploring-eco-friendly-practices-in-the-industry/> (дата звернення: 18.06.2026).
15. Gwilt A., Rissanen T. Made to Keep: Product Longevity through Participatory Design in Fashion // Sustainable Fashion and Textiles: Design Journeys. London : Routledge, 2016. P. 121–136.
16. Designing Garments that Last: From Longevity to Resale and Circular Design // The Traceability Hub. URL: <https://thetraceabilityhub.com/designing-garments-that-last-from-longevity-to-resale-and-circular-design/> (дата звернення: 18.06.2026).
17. Laitala K., Klepp I. G., Haugrønning V. The Effect of Consumer Attitudes on Design for Product Longevity: The Case of the Fashion Industry // Sustainability. 2019. Vol. 11, № 21. Article 6018.
18. Design for Longevity // IG-Fashion Project. URL: <https://training.ig-fashion.eu/courses/development-of-learning-contents-en/lessons/3-2-design-for-longevity/> (дата звернення: 18.06.2026).

- 19.Design for Longevity // Redress. URL: <https://redress.com.hk/educational-resource/design-for-longevity/> (дата звернення: 18.06.2026).
- 20.What Is Emotionally Durable Design? // The Wind. URL: <https://thewind.io/blog/what-is-emotionally-durable-design> (дата звернення: 18.06.2026).
- 21.Emotional Durability: A Key Lever for Sustainable Product Design // Alcimed. URL: <https://www.alcimed.com/en/insights/emotional-durability/> (дата звернення: 18.06.2026).
- 22.What Is Sustainable Fashion? A Complete Guide // Devera AI. URL: <https://devera.ai/resources/what-is-sustainable-fashion-a-complete-2026-guide/> (дата звернення: 18.06.2026).
- 23.Fletcher K., Grose L. Sustainable Fashion Strategies: A Study Applied to the Development of Clothing Products // International Journal of Fashion Design, Technology and Education. 2018. Vol. 11, № 2. P. 123–132.
- 24.Колосніченко М. В., Пашкевич К. Л., Остапенко Н. В. Сталій розвиток у дизайні одягу: сучасні тенденції та перспективи // Art and Design. 2023. № 4. С. 115–126.
- 25.Exploring the Impact of Capsule Wardrobe Essentials on Sustainable Living Practices // Atharva House of Linen. URL: <https://www.atharvahouseoflinen.com/post/exploring-the-impact-of-capsule-wardrobe-essentials-on-sustainable-living-practices> (дата звернення: 18.06.2026).
- 26.Versatile Clothing: What It Is and Why It Matters for Sustainable Fashion // Audaces. URL: <https://audaces.com/en/blog/versatile-clothing> (дата звернення: 18.06.2026).
- 27.Dissanayake D. G. K., Sinha P. Sustainable Circular Fashion Systems: A Review of Current Research and Future Directions // Resources, Conservation and Recycling. 2024. Vol. 205. Article 107612.
- 28.Hassaan R. R. M. Modular Fashion Design as a Sustainable Approach in Contemporary Clothing Design // INTCESS 2024 Proceedings : 11th International Conference on Education and Social Sciences. Istanbul, 2024. P. 812–820.
- 29.Fashion and Modular Design: Modularity as a Design Strategy for Sustainability. 2025. URL:

https://www.researchgate.net/publication/402232484_Fashion_and_modular_design_-_Modularity_as_a_design_strategy_for_sustainability.

- 30.Sharma P., Verma R. Modular Fashion and Sustainable Apparel Development: A Contemporary Design Approach // International Journal of Applied Research. 2025. Vol. 11, № 4. P. 142–146.
- 31.Modular Fashion Systems and Sustainable Clothing Design: A Systematic Review. arXiv. 2025. URL: <https://arxiv.org/html/2510.11941v1> (дата звернення: 18.06.2026).
- 32.Radwan H., Eid M. Transformable Garment: Sustainable Fashion and Mass Customization // International Design Journal. 2015. Vol. 5, № 2. P. 245–257.
- 33.Гагенмейстерські читання : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ : КНУТД, 2023. С. 69–70.
- 34.Нагорна О. В. Трансформація костюма як метод формоутворення в сучасному дизайні одягу // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2013. № 2. С. 118–122.
- 35.Versatility Concept as a Part of Sustainability in Fashion // XSMF Fashion. URL: <https://xsmfashion.com/sustainability/versatility-concept-as-a-part-of-sustainability-in-fashion/> (дата звернення: 18.06.2026).
- 36.Design for Repairability // Circular Loopholes. URL: <https://circularloopholes.net/category/sustainability/Design%20for%20Repairability.html> (дата звернення: 18.06.2026).
- 37.Enabling Repairability for Sustainable Products // Transitions Project. URL: <https://transitionsproject.eu/sustainability/enabling-repairability/> (дата звернення: 18.06.2026).
- 38.Why Does Modularity Help Extend the Lifespan of Products? // Repairability Europe. URL: <https://repair-ability.eu/en/why-does-modularity-help-extend-the-lifespan-of-products/> (дата звернення: 18.06.2026).
- 39.Sustainable Clothing Customization and Consumer Engagement // Conscious Fashion. URL: <https://consciousfashion.co/features/sustainable-clothing-customization> (дата звернення: 18.06.2026).

40. What Is Modular Fashion? Towards a Common Definition // Fashion Practice Research Network. 2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/379452237_What_is_modular_fashion_Towards_A_Common_Definition.
41. Transformable Fashion // Fashion Studies Journal. 2018. URL: <https://www.fashionstudiesjournal.org/longform/2018/9/15/transformable-fashion> (дата звернення: 18.06.2026).
42. Wu J., Kim H. Sustainable Practices and Transformable Fashion Design: Chinese Professional and Consumer Perspectives // International Journal of Fashion Design, Technology and Education. 2016. Vol. 9, № 3. P. 195–205.
43. Hassaan R. R. M. Transformable Modeling: Versatile Women's Collection // Journal of Textile Engineering & Fashion Technology. 2018. Vol. 4, № 5. P. 342–347.
44. Sofia Ilmonen : офіційна сторінка в Instagram. URL: <https://www.instagram.com/sofiailmonen/reels/> (дата звернення: 18.06.2026).
45. Petit Pli : офіційний вебсайт бренду. URL: <https://shop.petitpli.com/> (дата звернення: 18.06.2026).
46. Flavia La Rocca : офіційна сторінка в Instagram. URL: <https://www.instagram.com/flavialarocca/> (дата звернення: 18.06.2026).
47. Marfa Stance : офіційна сторінка в Instagram. URL: <https://www.instagram.com/marfastance/> (дата звернення: 18.06.2026).
48. Wear Plasma : офіційна сторінка в Instagram. URL: <https://www.instagram.com/wearplasma/> (дата звернення: 18.06.2026).
49. Sylvia Solove : офіційна сторінка в Instagram. URL: https://www.instagram.com/sylvia_solove/ (дата звернення: 18.06.2026).

ДОДАТКИ

Додаток А

Сертифікат з VII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну»

Ескізи моделей колекції

Рис. Б.1. Блок повсякденного осіннього одягу

Рис. Б.2. Блок повсякденного літнього одягу

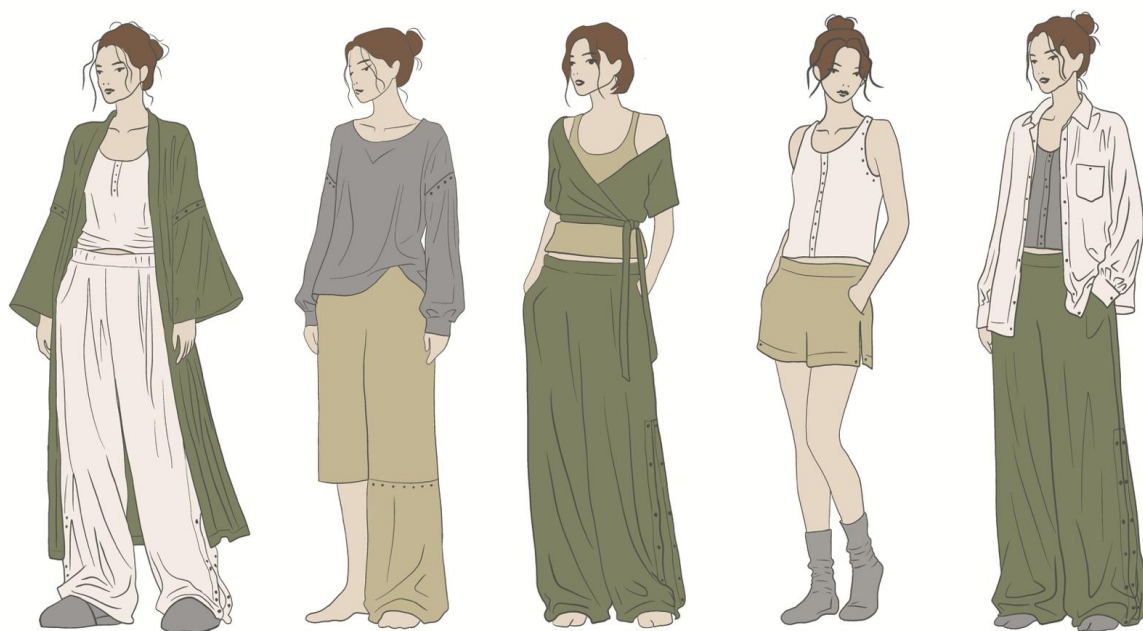

Рис. Б.3. Блок домашнего одягу

Рис. Б.4. Блок сьвяткового одягу

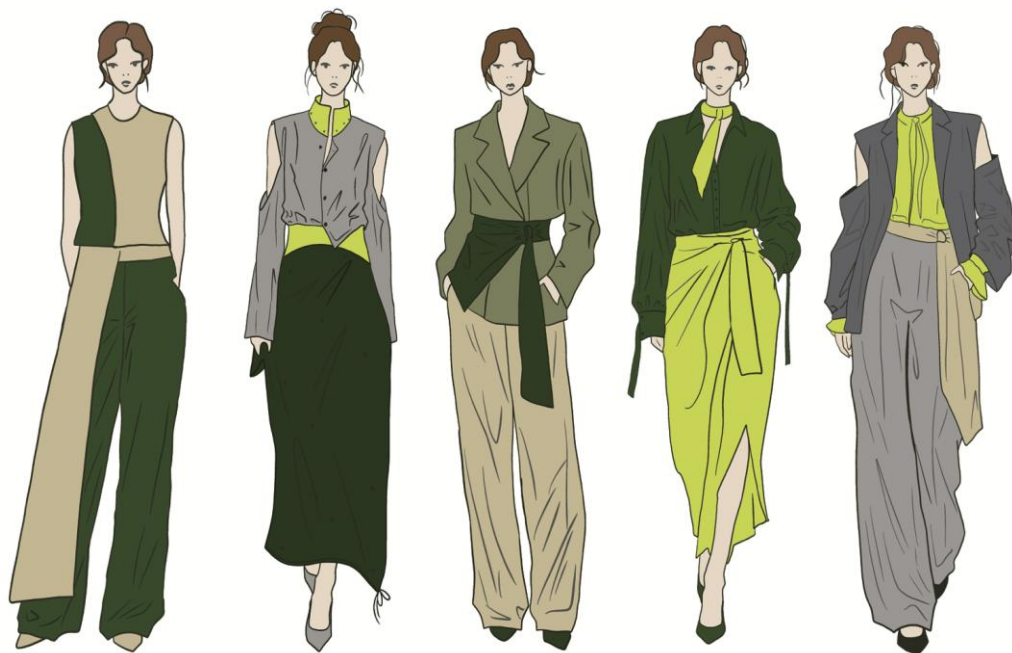

Рис. Б.5. Блок ділового одягу

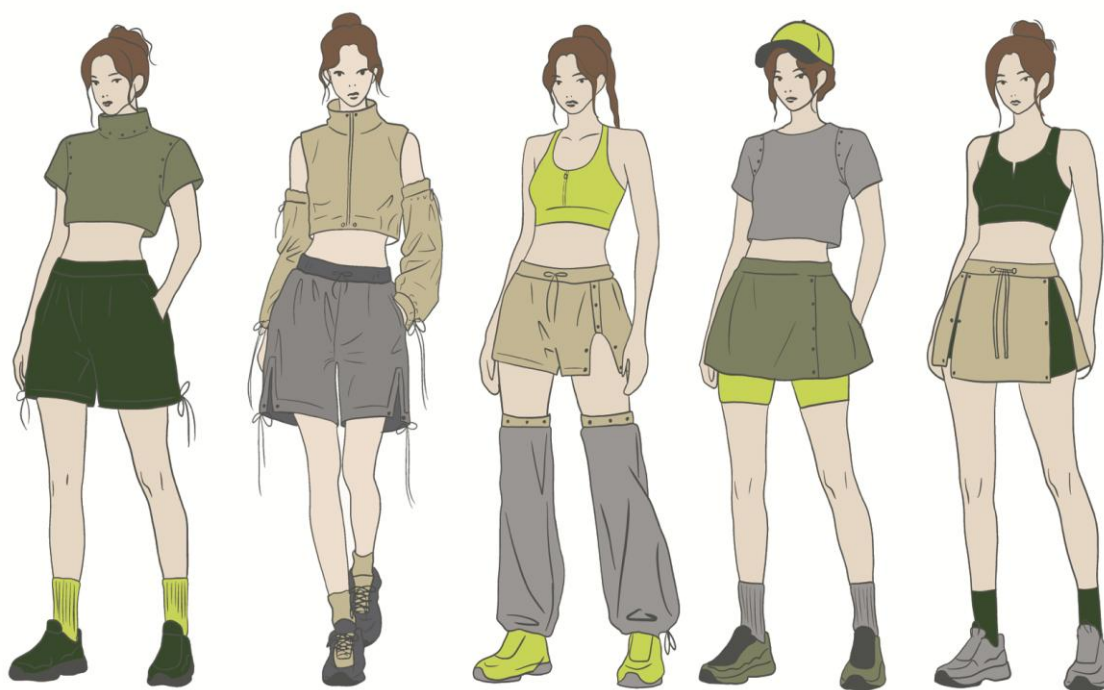

Рис. Б.6. Блок спортивного літнього одягу

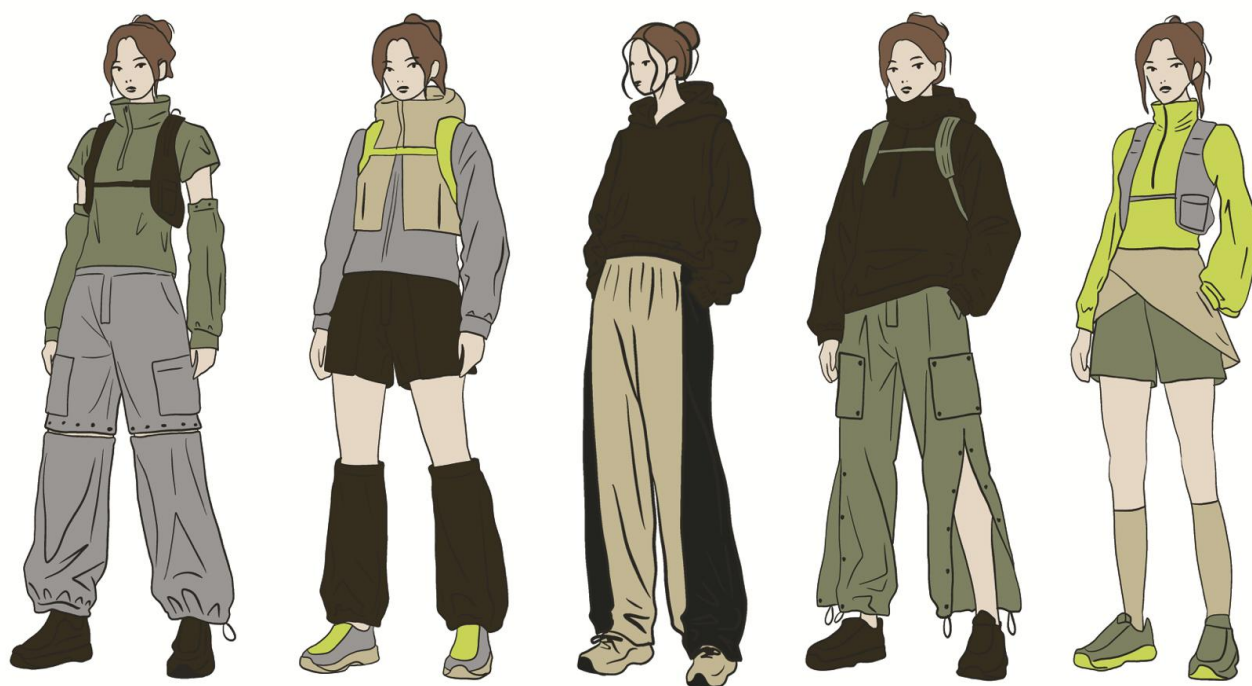

Рис. Б.7. Блок спортивного осіннього одягу

Технічні рисунки деяких моделей

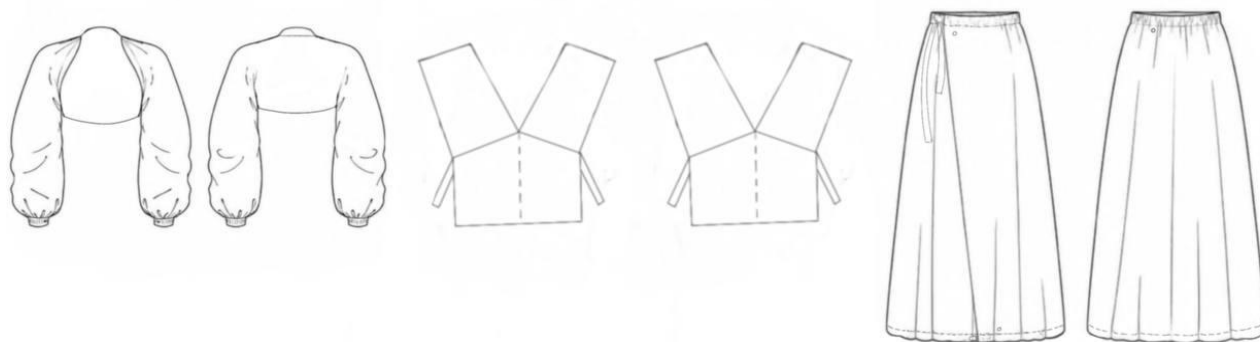

Рис. В.1. Технічний малюнок моделі 1

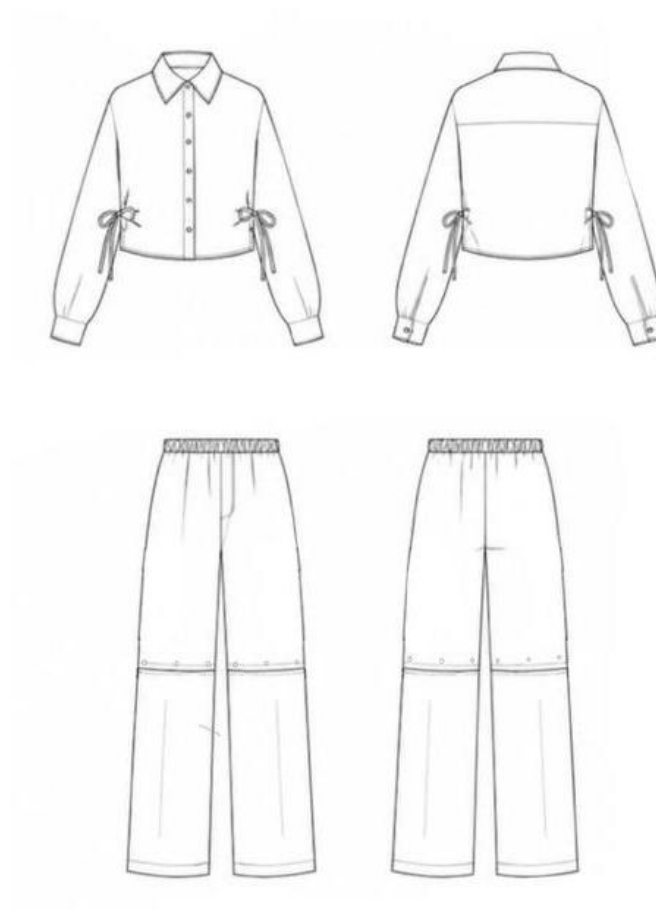

Рис. В.2. Технічний малюнок моделі 5

Фото готових виробів

Додаток Г
Схеми деяких трансформацій

Додаток К
Варіанти можливих образів

Побудова БК та лекала для плечового та поясного виробів

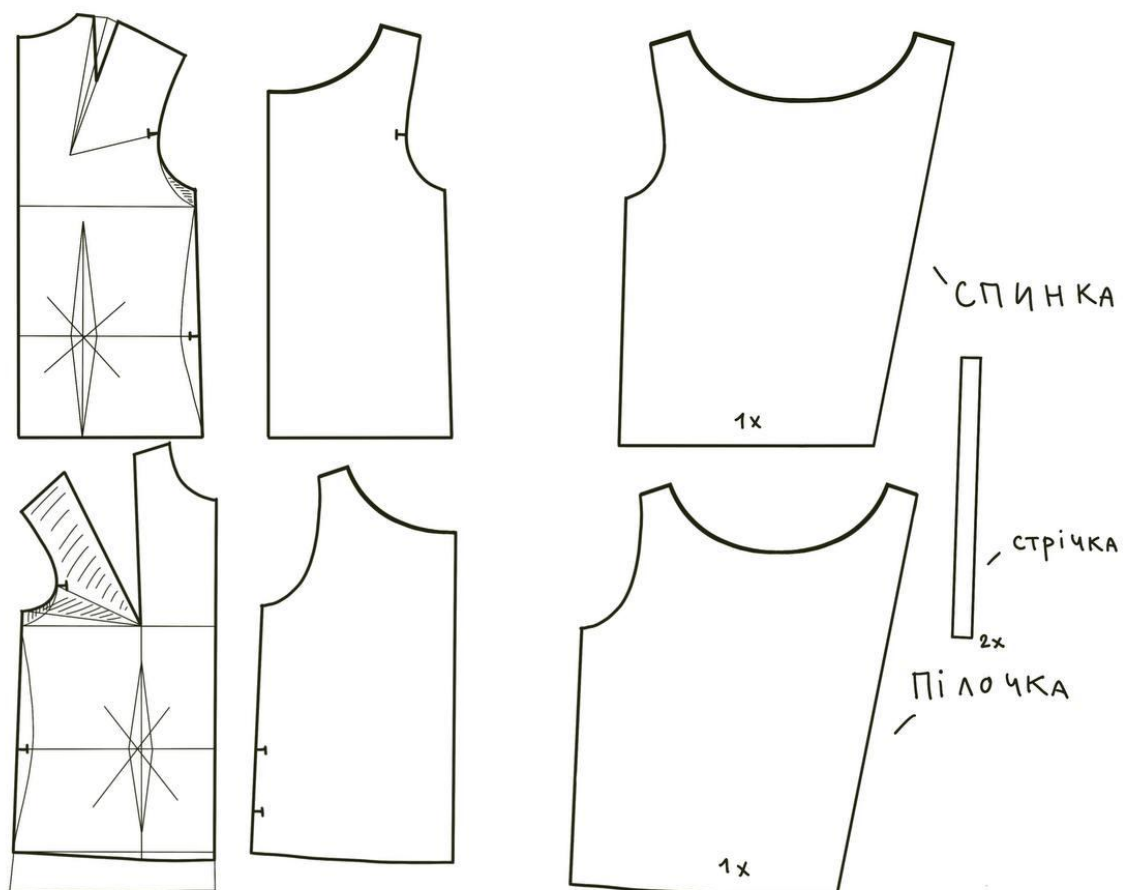

Рис. П.1. Жилет модель 2

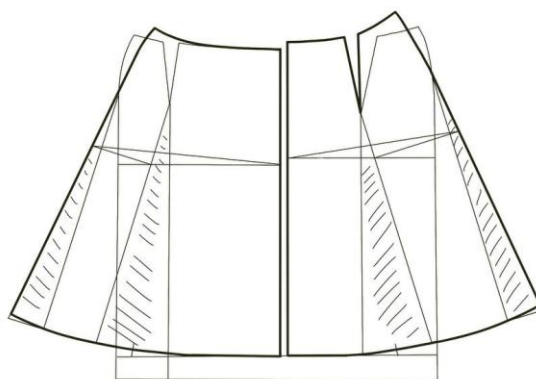

Рис.П.2. Спідниця модель 1